

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ειδική έκθεση αριθ. 10

2013

ISSN 1831-0826

ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ:
ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΚΕ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΟΡΘΑ
Η ΕΙΔΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΒΑΣΕΙ
ΤΟΥ **ΑΡΘΡΟΥ 68** ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ
(ΕΚ) ΑΡΙΘ. 73/2009 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ;

EL

Ειδική έκθεση αριθ. 10 // 2013

**ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ:
ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΚΕ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ
ΟΡΘΑ Η ΕΙΔΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ
ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΒΑΣΕΙ
ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ
(ΕΚ) ΑΡΙΘ. 73/2009 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ;**

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Τηλ. +352 4398-1
Φαξ +352 4398-46410
E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Ειδική έκθεση αριθ. 10 // 2013

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο
(<http://europa.eu>).

Δελτίο καταλογογράφησης υπάρχει στο τέλος του τεύχους.
Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2013

ISBN 978-92-9241-381-1
doi:10.2865/26918

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2013
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημεία

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

I–VII ΣΥΝΟΨΗ

1–6 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

7–12 ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

13–76 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

13–28 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΕΜΦΑΝΙΖΕΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΚΓΠ

14–19 Η ΕΙΔΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΣΥΝΙΣΤΑ ΜΕΡΙΚΗ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

20–26 ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ, ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

27–28 ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΓΠ ΜΕΤΑ ΤΟ 2013: ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΜΗ ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΓΠ

29–53 ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ Η ΤΟΝ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΑΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68

31–35 ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΑΡΚΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

36–49 ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

50–53 ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

54–76 ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΙ Η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΙ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

55–63 ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

64–69 ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΤΟΠΙΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ

70–76 ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ

77-81 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΤΕΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2010-2013, ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 69)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ — ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΓΕΝΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

ΓΠΜ / ΓΠΜ σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή: Γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο / Γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή (Γαλλία).

Διοικητικοί έλεγχοι / επιτόπιοι έλεγχοι: Στον τίτλο III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1122/2009 της Επιτροπής¹ καθορίζονται οι γενικές αρχές που εφαρμόζονται στους ελέγχους που διενεργούνται σε σχέση με το σύνολο των μέτρων άμεσης ενίσχυσης. Ειδικότερα, όλες οι αιτήσεις ενίσχυσης πρέπει να υποβάλλονται σε διοικητικούς ελέγχους, οι οποίοι συμπληρώνονται από επιτόπιους ελέγχους βάσει δείγματος. Το άρθρο 29 του κανονισμού ορίζει ότι: «[γ]ια κάθε μέτρο ειδικής στήριξης, για το οποίο είναι τεχνικώς δυνατοί οι διοικητικοί έλεγχοι, πρέπει να ελέγχονται όλες οι αιτήσεις.»

Καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης (ΚΕΕ): Το ΚΕΕ είναι το σύστημα αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης στο πλαίσιο του πυλώνα I, το οποίο εφαρμόζεται μετά τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ του 2003 στα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση πριν από το 2004. Στα κράτη μέλη που προσχώρησαν μετά την ημερομηνία αυτή εφαρμόζεται μια απλουστευμένη εκδοχή του καθεστώτος αυτού, γνωστή ως καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης (ΚΕΣΕ).

ΚΓΠ: Κοινή γεωργική πολιτική.

Φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης: «Φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης» παρατηρείται όταν ένα μέτρο χρησιμοποιείται για τη στήριξη δικαιούχων, οι οποίοι θα είχαν λάβει την ίδια απόφαση και χωρίς την ενίσχυση. Στις περιπτώσεις αυτές, η καταβολή της ενίσχυσης δεν έχει αντίκτυπο. Επομένως, εξ ορισμού, το μερίδιο των δαπανών που δημιουργεί αυτό το φαινόμενο είναι αναποτελεσματικό, δεδομένου ότι δεν συνεισφέρει στην επίτευξη των τεθέντων στόχων.

Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ): Ο ορισμός του ΟΣΔΕ παρέχεται στο κεφάλαιο 4 του τίτλου II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009² και αναπτύσσεται περαιτέρω στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1122/2009. Το ΟΣΔΕ περιλαμβάνει ηλεκτρονική βάση δεδομένων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και αιτήσεων ενίσχυσης, σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων (LPIS) και σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής ζώων (AIRS), προβλέπει δε σειρά διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων.

Πυλώνας I / Πυλώνας II: Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης βάσει του Προγράμματος Δράσης 2000 ορίστηκαν δύο κύριοι πυλώνες για την ΚΓΠ. Ο πυλώνας I (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων — ΕΓΤΕ) προβλέπει μέτρα για την αγορά και μέτρα ενίσχυσης του εισοδήματος, υπό τη μορφή άμεσων ενισχύσεων. Στο πλαίσιο του πυλώνα II (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης — ΕΓΤΑΑ) συγχρηματοδοτούνται μέτρα αγροτικής ανάπτυξης σε τομείς όπως ο γεωργοπεριβαλλοντικός, η προώθηση της ποιότητας των τροφίμων, οι αυστηρότερες τεχνικές προδιαγραφές και η καλή διαβίωση των ζώων.

Συνδεδεμένη / αποσυνδεδεμένη άμεση ενίσχυση: Έως το 2003, η στήριξη των γεωργικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του πυλώνα I λάμβανε ως επί το πλείστον τη μορφή άμεσων ενισχύσεων συνδεδεμένων με την παραγωγή συγκεκριμένων γεωργικών προϊόντων («συνδεδεμένη» άμεση ενίσχυση). Οι ενισχύσεις αυτού του είδους συνίσταντο κυρίως σε ενισχύσεις βάσει έκτασης ανά εκτάριο, ενισχύσεις ανά είδος καλλιέργειας ή κτηνοτροφικές ενισχύσεις ανά επιλέξιμο ζώο. Μετά τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ το 2003, τα περισσότερα μέτρα ενίσχυσης του πυλώνα I «αποσυνδέθηκαν», δηλαδή δεν εξαρτώνται πλέον από την παραγωγή του δικαιούχου.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1122/2009 της Επιτροπής, της 30ής Νοεμβρίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση, τη διαφοροποίηση και το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, στο πλαίσιο των καθεστώτων άμεσης στήριξης για τους γεωργούς που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό, καθώς και λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης που προβλέπεται για τον αμπελοοινικό τομέα (ΕΕ L 316 της 2.12.2009, σ. 65).

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1290/2005, (ΕΚ) αριθ. 247/2006, (ΕΚ) αριθ. 378/2007 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 (ΕΕ L 30 της 31.1.2009, σ. 16).

ΣΥΝΟΨΗ

I.

Όταν, το 2003, θεσπίστηκε το καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης (ΚΕΕ), δόθηκε στα κράτη μέλη η δυνατότητα να διατηρήσουν έως και το 10 % των ανώτατων εθνικών ορίων τους για «συγκεκριμένους τύπους γεωργίας που έχουν σημασία για την προστασία ή τη βελτίωση του περιβάλλοντος, ή για τη βελτίωση της ποιότητας και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων». Στη συνέχεια, αυτή η ειδική στήριξη επεκτάθηκε με το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009, με το οποίο αυξήθηκε ο αριθμός των στόχων για την επίτευξη των οποίων ήταν δυνατή η χορήγηση ενισχύσεων.

II.

Εικοσιτέσσερα κράτη μέλη αποφάσισαν να αξιοποιήσουν τη δυνατότητα που προσφέρει το άρθρο 68, μέσω ενός μωσαϊκού 113 μέτρων άκρως διαφορετικών μεταξύ τους. Ο συνολικός προϋπολογισμός για τη χρονική περίοδο 2010-2013 ανέρχεται σε 6,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Μολονότι καθένα από τα μέτρα διέπεται από διαφορετικούς κανόνες, τα περισσότερα βασίζονται στους συνήθεις μηχανισμούς των συνδεδεμένων άμεσων ενισχύσεων³.

III.

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στον σχεδιασμό της ειδικής στήριξης που προβλέπει το άρθρο 68 και στον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόστηκε το 2010 και το 2011 (μηχανισμοί διαχείρισης και ελέγχου). Ειδικότερα, εξετάστηκε εάν η ειδική στήριξη αποδεικνύεται αρκούντως συνεπής με τους στόχους, ενδεδειγμένη και επαρκώς ελεγχόμενη. Ο έλεγχος διενεργήθηκε στις υπηρεσίες της Επιτροπής και σε τέσσερα κράτη μέλη στα οποία αντιστοιχεί το 70 % περίπου των πιστώσεων του προϋπολογισμού που διατέθηκαν για τα μέτρα αυτά.

³ Βλέπε το **γλωσσάριο** για τους ορισμούς της συνδεδεμένης/αποσυνδεδεμένης άμεσης ενίσχυσης και του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης.

ΣΥΝΟΨΗ

IV.

Το ΚΕΕ βασίστηκε στις αρχές της αποσύνδεσης των άμεσων ενισχύσεων από την παραγωγή και της απλούστευσης του καθεστώτος ενισχύσεων («ενιαία ενίσχυση»). Κατά παρέκκλιση, το άρθρο 68 παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διατηρήσουν τις συνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις σε «σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις». Ωστόσο, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι η αιτιολόγηση των περιπτώσεων αυτών ξέφυγε σχεδόν εντελώς του ελέγχου της Επιτροπής και ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη θέσπιση συνδεδεμένων άμεσων ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 68 δεν ήταν πάντοτε απόλυτα ευθυγραμμισμένη με τις γενικές αρχές της αποσύνδεσης και της απλούστευσης που διέπουν πλέον την κοινή γεωργική πολιτική.

V.

Το Συνέδριο διαπίστωσε επίσης ότι τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ότι τα μέτρα που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του άρθρου 68 είναι αναγκαία ή ενδεδειγμένα από την άποψη της αναγκαιότητας της θέσπισής τους, της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού τους και του ύψους των ενισχύσεων που διατέθηκαν. Η ανεπάρκεια στόχων και δεικτών θα αποτελέσει τροχοπέδη για τη μελλοντική αξιολόγηση των μέτρων.

VI.

Τέλος, το Συνέδριο επεσήμανε αδυναμίες στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που αναπτύχθηκαν προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή των υφιστάμενων μέτρων. Σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκαν τέτοιες αδυναμίες παρά το γεγονός ότι η διαχειριστική και ελεγκτική επιβάρυνση είναι ήδη αυξημένη. Ωστόσο, ενδέχεται να απαιτηθεί η περαιτέρω αύξησή της προκειμένου να πληρωθούν οι απαιτήσεις των κανονισμών.

VII.

Στο πλαίσιο της «μετά το 2013» ΚΓΠ, η πρόταση της Επιτροπής, που τελεί επί του παρόντος υπό εξέταση, προβλέπει τη διατήρηση της ειδικής στήριξης υπό τη μορφή συνδεδεμένων ενισχύσεων, χωρίς ωστόσο να καθορίζονται ακριβή όρια. Επ' αυτού, το Συνέδριο συνιστά τα εξής:

- α) Η ειδική στήριξη για ορισμένες γεωργικές δραστηριότητες πρέπει να βασίζεται σε στενή ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 68 και η χορήγηση αυτής της συνδεδεμένης στήριξης πρέπει να αιτιολογείται δεόντως στην Επιτροπή και να ελέγχεται από αυτή.
 - Η Επιτροπή, προκειμένου να ανταποκριθεί στην τελική ευθύνη που υπέχει στο πλαίσιο του συστήματος της επιμερισμένης διαχείρισης, πρέπει να διαδραματίσει ενεργότερο ρόλο στον καθορισμό των κριτηρίων που διέπουν την υλοποίηση των μέτρων.
 - Τα κράτη μέλη πρέπει να υποχρεούνται να καταδεικνύουν ότι κάθε μέτρο ειδικής στήριξης που προτίθενται να θεσπίσουν είναι αναγκαίο (από την άποψη της αναγκαιότητας της θέσπισής του και της προστιθέμενης αξίας μιας προσέγγισης βασισμένης σε παρεκκλίσεις), ενδεδειγμένο (όσον αφορά τους μηχανισμούς εφαρμογής, τα κριτήρια ανάθεσης και τα επίπεδα της ενίσχυσης) και ότι πληροί τα κριτήρια της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- β) Δεδομένου του ευρέος φάσματος των μέτρων που είναι δυνατό να ληφθούν, πρέπει να θεσπιστεί κατάλληλο σύστημα παρακολούθησης για τη διευκόνιση της αξιολόγησης.
- γ) Μετά τη θέσπιση των μέτρων, τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόζουν κατάλληλα και ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με το σύνολο των απαιτήσεων του κανονισμού. Προκειμένου να αποφεύγεται η πρόκληση δαπανών δυσανάλογων προς την περιορισμένη κλίμακα ενός μέτρου ειδικής στήριξης, οι απαιτήσεις που σχετίζονται με τους ελέγχους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ήδη κατά το στάδιο σχεδιασμού του μέτρου (απλότητα εφαρμογής, «ελεγκσιμότητα» των κριτηρίων κ.λπ.) ή, πιθανώς, και κατά τη λήψη της απόφασης περί της θέσπισης ενός συγκεκριμένου μέτρου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Όταν, το 2003, θεσπίστηκε το καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης (αποσύνδεση από την παραγωγή της άμεσης στήριξης προς τους γεωργούς)⁴, δόθηκε στα κράτη μέλη η δυνατότητα να συνεχίσουν να εφαρμόζουν ορισμένα μέτρα στήριξης των γεωργών τα οποία συνδέονται με την παραγωγή. Σύμφωνα με το άρθρο 69 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003⁵, τα κράτη μέλη δύνανται να παρακρατούν έως και το 10 % των εθνικών ανώτατων ορίων τους για «συγκεκριμένους τύπους γεωργίας που έχουν σημασία για την προστασία ή τη βελτίωση του περιβάλλοντος, ή για τη βελτίωση της ποιότητας και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων».
2. Αυτή η ειδική στήριξη διευρύνθηκε στη συνέχεια με το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 (περίοδος 2010-2013), με το οποίο αυξήθηκε ο αριθμός των στόχων ή των δραστηριοτήτων για τις οποίες ήταν δυνατή η χορήγηση ενίσχυσης (βλέπε **πίνακα 1**).
3. Λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή της στήριξης που προβλέπει το άρθρο 68 θεσπίζονται ιδίως στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1120/2009⁶ της Επιτροπής (άρθρα 37 έως 49) και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1122/2009 (άρθρα 29 και 46). Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου για τα διάφορα είδη στήριξης που χορηγούνται βάσει του άρθρου 68 βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στο ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ).

⁴ Βλέπε **Γλωσσάριο**.

⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2003, για τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και για τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2019/93, (ΕΚ) αριθ. 1452/2001, (ΕΚ) αριθ. 1453/2001, (ΕΚ) αριθ. 1454/2001, (ΕΚ) αριθ. 1868/94, (ΕΚ) αριθ. 1251/1999, (ΕΚ) αριθ. 1254/1999, (ΕΚ) αριθ. 1673/2000, (ΕΟΚ) αριθ. 2358/71 και (ΕΚ) αριθ. 2529/2001 (ΕΕ L 270 της 21.10.2003, σ. 1).

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1120/2009 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης που προβλέπεται στον τίτλο ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς (ΕΕ L 316 της 2.12.2009, σ. 1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΣΤΟΧΟΙ Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68

Προστασία ή αναβάθμιση του περιβάλλοντος	68.1.a.i
Ποιότητα των γεωργικών προϊόντων	68.1.a.ii
Εμπορία των γεωργικών προϊόντων	68.1.a.iii
Καλή διαβίωση των ζώων	68.1.a.iv
Γεωργοπεριβαλλοντικά οφέλη	68.1.a.v
Αντιστάθμιση ειδικών μειονεκτημάτων σε οικονομικά ευάλωτες ή περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές ή για οικονομικά ευάλωτους τύπους γεωργίας	68.1.β
Αποφυγή της εγκατάλειψης της γεωργικής γης	68.1.γ
Ασφάλιση των καλλιεργειών, των ζώων και των φυτών	68.1.δ
Ταμεία αλληλοβοήθειας για τις ασθένειες ζώων και φυτών και τα περιβαλλοντικά ατυχήματα	68.1.ε

4. Εικοσιτέσσερα κράτη μέλη αποφάσισαν να αξιοποιήσουν τη δυνατότητα που προσφέρει το άρθρο 68, μέσω ενός μωσαϊκού 113 μέτρων άκρως διαφορετικών μεταξύ τους, όσον αφορά τόσο τον χαρακτήρα όσο και τον προϋπολογισμό τους.
5. Για την περίοδο 2010-2013, διατέθηκαν συνολικά από τον προϋπολογισμό της ΕΕ πιστώσεις ύψους 6,4 δισεκατομμυρίων ευρώ (βλέπε **παράρτημα Ι**). Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζεται η κατανομή της χρηματοδότησης ανά κράτος μέλος (**διάγραμμα 1**) και ανά είδος μέτρου (**διάγραμμα 2**).
6. Στον **πίνακα 2** παρουσιάζεται η μορφή της στήριξης (συνδεδεμένη/αποσυνδεδεμένη) που χρησιμοποιήθηκε για τα διάφορα μέτρα που θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 68, παράγραφος 1, όπως χαρακτηρίστηκε στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ.

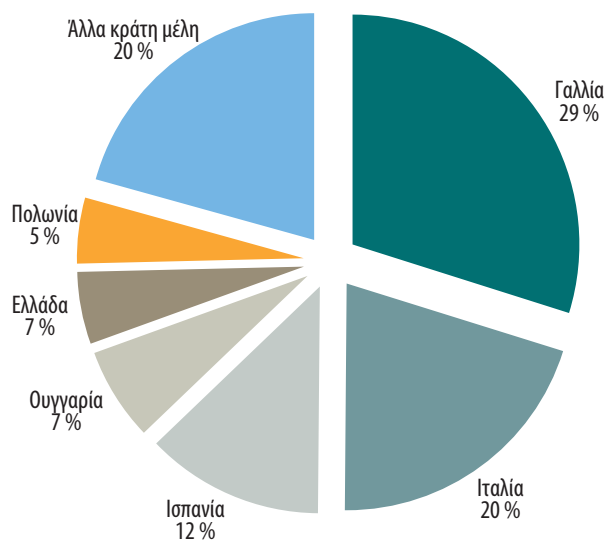
ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ/ΑΠΟΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ) ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΑΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

	Συνδεδεμένη άμεση ενίσχυση	Αποσυνδεδεμένη άμεση ενίσχυση
Προστασία ή αναβάθμιση του περιβάλλοντος (68.1.α.i)	✓	
Ποιότητα των γεωργικών προϊόντων (68.1.α.ii)	✓	
Εμπορία των γεωργικών προϊόντων (68.1.α.iii)	✓	
Καλή διαβίωση των ζώων (68.1.α.iv)	✓	
Γεωργοπεριβαλλοντικά οφέλη (68.1.α.v)		✓
Ειδικά μειονεκτήματα και ευάλωτοι τύποι γεωργίας (68.1.β)	✓	
Αποφυγή της εγκατάλειψης της γεωργικής γης (68.1.γ)		✓
Ασφάλιση καλλιεργειών, ζώων και φυτών (68.1.δ)		✓
Ταμεία αλληλοβοήθειας (68.1.ε) (ασφάλιση)	✓	

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

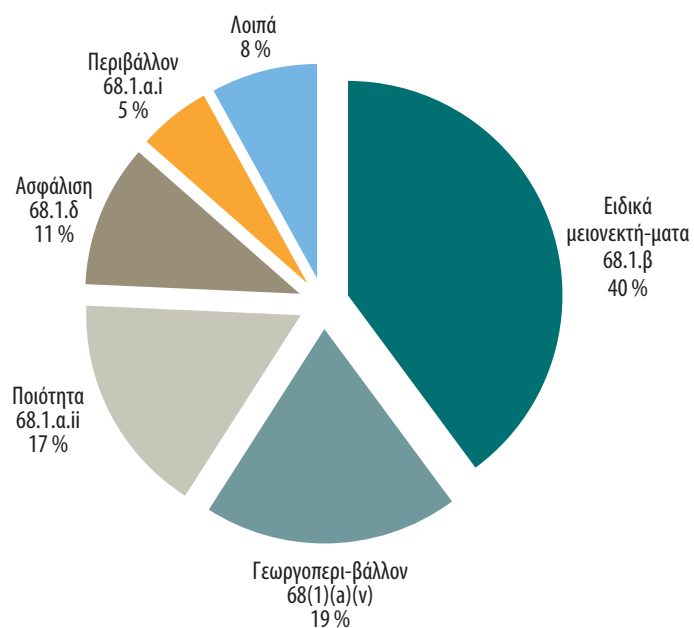
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2010-2013 ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

Πηγή: Δημοσιονομικές προβλέψεις διαβιβάσθεισες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2010-2013 ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΡΟΥ

Πηγή: Δημοσιονομικές προβλέψεις διαβιβάσθεισες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

- 7.** Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στη θέσπιση της στήριξης που προβλέπει το άρθρο 68 και στον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόστηκε το 2010 και το 2011 (μηχανισμοί διαχείρισης και ελέγχου). Προκειμένου να απαντηθεί το κύριο ερώτημα του ελέγχου, το οποίο αφορά το κατά πόσον η στήριξη σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε ορθά, ο έλεγχος είχε ως γνώμονα τα ακόλουθα επιμέρους ερωτήματα:
- α) Σχεδιάστηκε το πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων ειδικής στήριξης κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζει τη συνέπεια με τον γενικό προσαυτολισμό του πυλώνα Ι της ΚΓΠ;
 - β) Υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ότι τα μέτρα που θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 68 είναι αναγκαία και ενδεδειγμένα;
 - γ) Εφαρμόζονται τα μέτρα αυτά σε συνδυασμό με ένα ικανοποιητικό σύστημα ελέγχου;
- 8.** Ο έλεγχος διενεργήθηκε στις υπηρεσίες της Επιτροπής, καθώς και στην Ελλάδα, την Ισπανία (Aragón, Γαλικία, Castilla la Mancha), τη Γαλλία και την Ιταλία (Emilia Romagna, Lazio), κράτη μέλη στα οποία αντιστοιχεί το 68 % των πιστώσεων του προϋπολογισμού για την περίοδο 2010-2013 και στο 73 % των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό δαπανών για τα δύο πρώτα έτη.
- 9.** Οι εργασίες επικεντρώθηκαν σε 13 μέτρα που επελέγησαν (βλέπε σύντομες περιγραφές στο **παράρτημα II**):
- ο Ενίσχυση για τον σκληρό σίτο (Ελλάδα — 68.1.α.ii)
 - ο Ενίσχυση για την εκτροφή αιγοπροβάτων σε μειονεκτικές περιοχές (Ελλάδα — 68.1.β)
 - ο Νέα δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης σε μειονεκτικές ή ορεινές περιοχές (Ελλάδα — 68.1.γ)
 - ο Ενίσχυση για αμειψισπορά σε μη αρδευόμενες περιοχές (Ισπανία — 68.1.α.ν)
 - ο Ενίσχυση για τον γαλακτοκομικό τομέα σε μειονεκτικές περιοχές (Ισπανία — 68.1.β)
 - ο Ενίσχυση για πρόβειο και αίγιο κρέας (Ισπανία — 68.1.β)
 - ο Πρόσθετη ενίσχυση για πρωτεϊνούχες καλλιέργειες (Γαλλία — 68.1.α.i)
 - ο Ενίσχυση για τη συνέχιση της βιολογικής καλλιέργειας (Γαλλία — 68.1.α.ν)

- ο Ενίσχυση για την εκτροφή αιγοπροβάτων (Γαλλία — 68.1.β)
- ο Ασφάλιση καλλιεργειών (Γαλλία — 68.1.δ)
- ο Αμειψισπορά (Ιταλία — 68.1.α.ν)
- ο Βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων στον τομέα των βοοειδών (Ιταλία — 68.1.α.ii)
- ο Ασφάλιση (Ιταλία — 68.1.δ)

10. Για τα 13 αυτά μέτρα είχαν διατεθεί 2 686 εκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2010-2013, ποσό που αντιστοιχεί σε λίγο περισσότερο από το 40 % του συνολικού προϋπολογισμού για το άρθρο 68 (50 % τα δύο πρώτα έτη).

11. Η μεθοδολογία που επελέγη για τον έλεγχο συνίστατο στην αξιολόγηση των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν για την προπαρασκευή των ισχυόντων κανονισμών⁷ και, όσον αφορά τα επιλεγέντα μέτρα, σε:

- α) επισκόπηση του σχεδιασμού των μέτρων (π.χ. ανάγκες, κριτήρια επιλεξιμότητας και επίπεδο ενίσχυσης) και των διαθέσιμων εγγράφων για την τεκμηρίωση των επιλογών που έγιναν·
- β) ανάλυση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου·
- γ) υποβολή σε δοκιμασίες συμμόρφωσης, βάσει εγγράφων, δείγματος περίπου δέκα φακέλων δικαιούχων ανά μέτρο, το οποίο επελέγη τυχαία. Οι εθνικές αρχές είχαν ήδη πραγματοποιήσει επιτόπιους ελέγχους στην πλειονότητα των ενδιαφερόμενων δικαιούχων·
- δ) επιτόπιες επισκέψεις σε σχέση με επιμέρους δείγμα των προαναφερόμενων φακέλων και, όπου κρίθηκε αναγκαίο, σε τρίτους που κρίθηκε ότι έχουν σχέση με το μέτρο⁸.

12. Συνολικά, οι ελεγκτές εξέτασαν τα έγγραφα 141 φακέλων (αιτήσεις, ελέγχους και πληρωμές για το 2010 και το 2011)⁹ και πραγματοποίησαν 29 επιτόπιες επισκέψεις.

⁷ Συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης των διαθέσιμων αξιολογήσεων όσον αφορά την εφαρμογή, προηγουμένως, του άρθρου 69 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 ή άλλων ισοδύναμων μέτρων.

⁸ Ασφαλιστική εταιρεία στη Γαλλία και *Consorzi di Difesa* στην Ιταλία (είδος οργάνωσης παραγωγών που ενεργεί ως μεσάζων).

⁹ Ορισμένοι από τους δικαιούχους που επελέγησαν για το 2010 δεν ανανέωσαν τις αιτήσεις ενίσχυσής τους το 2011. Επιπλέον, ορισμένοι φάκελοι δικαιούχων για το 2011 δεν ήταν ακόμη διαθέσιμοι κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΕΜΦΑΝΙΖΕΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΚΓΠ

- 13.** Η μεταρρύθμιση της ΚΓΠ, η οποία πραγματοποιήθηκε το 2003, βασίστηκε στις αρχές της αποσύνδεσης των άμεσων ενισχύσεων από την παραγωγή και της απλούστευσης του καθεστώτος ενισχύσεων. Κατ' εξαίρεση, το άρθρο 68 παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διατηρήσουν την ειδική στήριξη «σε σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις». Στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάστηκε εάν οι παρεκκλίσεις αυτές ήταν συνεπείς προς τις γενικές αρχές της αποσύνδεσης και της απλούστευσης που διέπουν πλέον την κοινή γεωργική πολιτική.

Η ΕΙΔΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΣΥΝΙΣΤΑ ΜΕΡΙΚΗ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

- 14.** Στην πλειονότητά τους, τα μέτρα¹⁰ που μπορούν να θεσπιστούν βάσει του άρθρου 68 είναι συγκρίσιμα προς (ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, ταυτόσημα με) προγενέστερα καθεστώτα¹¹. Επομένως, σε μεγάλο βαθμό, το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 (όπως και το προγενέστερο άρθρο 69 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003) αποτελεί επί της ουσίας την απαιτούμενη νομική βάση για τη διατήρηση υφιστάμενων μέτρων, συγκεκριμένα υπό τη μορφή συνδεδεμένων ενισχύσεων που ισχύουν από μακρού.
- 15.** Τα ελεγχθέντα συνδεδεμένα μέτρα στον τομέα της κτηνοτροφίας είναι συγκρίσιμα με τα μέτρα άμεσων ενισχύσεων για ζώα, όπως οι πριμοδοτήσεις για θηλάζουσες αγελάδες, προβατίνες και αίγες¹², τα οποία συμπλήρωσαν ή στα οποία προστέθηκαν¹³. Στην πλειονότητά τους, τα μέτρα στρεμματικής ενίσχυσης τα οποία θεσπίστηκαν αποτελούν ουσιαστικά συνέχεια μέτρων ενίσχυσης ήδη διαθέσιμων στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης ή υφιστάμενων παλαιότερων καθεστώτων συνδεδεμένων ενισχύσεων¹⁴, τα οποία το Συμβούλιο είχε ήδη αποφασίσει να αποσυνδέσει.
- 16.** Ωστόσο, η αποσύνδεση βρισκόταν στο επίκεντρο της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ του 2003, προσανατολισμός που επιβεβαιώθηκε στο πλαίσιο του διαγνωστικού ελέγχου του 2008¹⁵.

¹⁰ Μόνον τα μέτρα διαχείρισης κινδύνου (στοιχεία δ) και ε)) ήταν καινοτόμα σε σύγκριση με τα ήδη διαθέσιμα είδη στήριξης.

¹¹ Όλα τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο του πυλώνα II για πολύ μεγαλύτερα ποσά (μέτρο 214, για το οποίο διατέθηκαν 22,2 δισεκατομμύρια ευρώ την περίοδο 2007-2013). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό, βλέπε την ειδική έκθεση του Συνεδρίου αριθ. 7/2011, με τίτλο «Σχεδιάστηκε σωστά και τυγχάνει ορθής διαχείρισης η γεωργοπεριβαλλοντική στήριξη» (<http://eca.europa.eu>). Ειδικότερα, η ενίσχυση για τη βιολογική καλλιέργεια στη Γαλλία βάσει του άρθρου 68 είναι ταυτόσημη με την ενίσχυση που χορηγούνταν ήδη στο πλαίσιο του μέτρου αγροτικής ανάπτυξης 214.

¹² Βλέπε την ειδική έκθεση του Συνεδρίου αριθ. 11/2012, με τίτλο «Άμεσες ενισχύσεις για τις θηλάζουσες αγελάδες, τις προβατίνες και τις αίγες στο πλαίσιο της μερικής εφαρμογής των διατάξεων του ΚΕΕ» (<http://eca.europa.eu>).

¹³ Παραδείγματος χάριν, η Ισπανία επέλεξε να αποσυνδέσει τις υφιστάμενες πριμοδοτήσεις για τις προβατίνες και τις αίγες, αλλά, αμέσως μετά, θέσπισε ένα παρεμφερές μέτρο για την παροχή ενισχύσεων για το πρόβριο και αίγιο κρέας βάσει του άρθρου 68.

¹⁴ Παραδείγματος χάριν, η γαλλική ενίσχυση για τις πρωτεϊνούχες καλλιέργειες που θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 68 τιτλοφορείται ως «πρόσθετη», λόγω του ότι ήρθε να προστεθεί το 2010 και το 2011 σε ισοδύναμο υφιστάμενο μέτρο, το οποίο διατηρήθηκε μέχρι το 2011.

¹⁵ Από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009: «Συγκεκριμένα, θα πρέπει να επεκταθεί η αποσύνδεση της άμεσης στήριξης και να απλουστευθεί η λειτουργία του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης.» Πρόθεση του νομοθέτη ήταν τα κράτη μέλη, τα οποία είχαν αρχικώς επιλέξει να διατηρήσουν ορισμένο ποσοστό στήριξης της παραγωγής στο πλαίσιο του ΚΕΕ, να το αποσύρουν έως το 2013 το αργότερο. Επιπλέον, τα καθεστώτα ειδικής στήριξης τα οποία ήταν ακόμη συνδεδεμένα καταργήθηκαν σταδιακά και ενσωματώθηκαν στο ΚΕΕ (με την αξιοσημείωτη εξαίρεση των πριμοδοτήσεων θηλαζουσών αγελάδων και προβατινών/αιγών, τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν ως συνδεδεμένα καθεστώτα).

- 17.** Συνεπώς, αυτό που προβλέπει το άρθρο 68 (και προηγουμένως «ο πρόδρομος του», το άρθρο 69) είναι ένας αριθμός παρεκκλίσεων από τον στόχο της επέκτασης και της απλούστευσης της αποσύνδεσης. Μέσω της διατήρησης ή ακόμη και της δημιουργίας μορφών συνδεδεμένης στήριξης, παρεκκλίνει από τον γενικό προσανατολισμό του πυλώνα I. Για τον λόγο αυτό, ο κανονισμός προβλέπει ότι οι παρεκκλίσεις πρέπει να εφαρμόζονται αποκλειστικά σε «σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις»¹⁶. Κατά συνέπεια, σκοπός του άρθρου αυτού δεν είναι η διατήρηση κάποιας μορφής μερικής αποσύνδεσης ή η θέσπιση της «επανασύνδεσης», αλλά απλώς η παροχή εξατομικευμένων λύσεων σε συγκεκριμένα, ειδικά προβλήματα.
- 18.** Το 2010 μια αξιολόγηση του αντικτύπου της μερικής αποσύνδεσης στην αγορά είχε ήδη καταλήξει στο συμπέρασμα ότι είχε γίνει κατάχρηση του άρθρου 69 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 προκειμένου να διατηρηθεί μια μορφή μερικής σύνδεσης¹⁷. Έκτοτε, ο κίνδυνος επιτάθηκε, καθώς το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 διέυρυνε τις δυνατότητες παροχής ειδικής στήριξης σε σχέση με το προαναφερόμενο άρθρο 69, καθιστώντας δυνατή τη θέσπιση μεγαλύτερου αριθμού μέτρων.
- 19.** Επομένως, το κατά πόσο τα μέτρα ειδικής στήριξης είναι συνεπή προς τον γενικό προσανατολισμό του Συμβουλίου για τον πυλώνα I εξαρτάται πλέον από την ερμηνεία της έννοιας των «σαφώς καθορισμένων περιπτώσεων» στις οποίες επιτρέπεται η χορήγηση ειδικής στήριξης, και στον τρόπο επαλήθευσής τους.

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ, ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- 20.** Το πλαίσιο που προβλέπουν οι κανονισμοί για την ειδική στήριξη δεν επαρκεί για τη διασφάλιση της χορήγησης στήριξης αυτού του είδους μόνο σε «σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις». Πράγματι, οι κανονισμοί παρέχουν στα κράτη μέλη μεγάλη διακριτική ευχέρεια κατά τον σχεδιασμό των μέτρων τους.
- 21.** Έγκριση της Επιτροπής απαιτείται τυπικά μόνο για τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 1, στοιχείο α), σημείο ν). Για όλα τα άλλα είδη μέτρων, η Επιτροπή δεν μπορεί να προβεί σε νομικώς δεσμευτικές ενέργειες, ενώ η μόνη υποχρέωση που υπέχουν τα κράτη μέλη είναι να της γνωστοποιούν τις αποφάσεις τους.

¹⁶ Αιτιολογική σκέψη 35 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009, που αναφέρει στη συνέχεια τα εξής: «Θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν [...] για τη χορήγηση ειδικής στήριξης σε σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις. [...] Με σκοπό την τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων της Κοινότητας, οι πόροι που μπορούν να χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε συνδεδεμένη στήριξη θα πρέπει να περιορίζονται σε κατάλληλο επίπεδο».

¹⁷ Agrosynergie, Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της μερικής αποσύνδεσης στις αγορές, Οκτώβριος 2010 (http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/decoupling/short_sum_el.pdf): «[...] στην πλειονότητα των περιπτώσεων, οι ρυθμίσεις εφαρμογής στρέβλωσαν τη φύση του άρθρου 69, το οποίο τα κράτη μέλη θεώρησαν ως μία μορφή μερικής αποσύνδεσης ως απάντηση στην εισαγωγή της αποσύνδεσης.»

- 22.** Επιπλέον, οι κανονισμοί δεν προβλέπουν παρά ελάχιστους περιορισμούς όσον αφορά τα μέτρα που μπορούν να θεσπίζονται. Οι κανόνες που προβλέπονται ισχύουν για μία μόνον κατηγορία μέτρων, χωρίς να είναι πάντοτε σαφές για ποιον λόγο δεν ισχύουν για τις άλλες. Επειδή ακριβώς δεν είναι πάντοτε σαφής η διάκριση μεταξύ των διαφόρων ειδών μέτρων, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα, αναλόγως του δεδηλωμένου στόχου, να παρακάμπτουν τους ελάχιστους ισχύοντες κανόνες προτιμώντας μία κατηγορία έναντι άλλης (βλέπε **πλαίσιο 1**).
- 23.** Παρά το γεγονός αυτό, η Επιτροπή εξέτασε τα μέτρα που της κοινοποιήθηκαν, προκειμένου να βεβαιωθεί ότι κάθε κράτος μέλος διαβιβάζει ορισμένα τυποποιημένα πληροφοριακά στοιχεία. Στο πλαίσιο των εργασιών αυτών, υπήρξαν συχνές συνεννοήσεις, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις οδήγησαν σε τροποποιήσεις των αρχικώς προταθέντων μέτρων.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΣΑΦΟΥΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΟΥΝ ΤΗΝ ΑΣΑΦΕΙΑ ΑΥΤΗ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΠΑΡΑΚΑΜΨΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥΣ ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ ΚΑΝΟΝΕΣ

Δεν υφίσταται σαφής διάκριση μεταξύ μέτρων που θεσπίζονται βάσει της παραγράφου 1, στοιχείο α), σημείο ι) (περιβάλλον) και της παραγράφου 1, στοιχείο α), σημείο ν) (γεωργοπεριβάλλον). Παραδείγματος χάριν, στη Γαλλία, η ενίσχυση για τις πρωτεϊνούχες καλλιέργειες θεσπίστηκε βάσει της παραγράφου 1, στοιχείο α), σημείο ι), ενώ, στην Ισπανία και την Ιταλία, παρεμφερή μέτρα με παραπλήσιους στόχους για τη στήριξη της αμειψισποράς¹⁸ θεσπίστηκαν βάσει της παραγράφου 1, στοιχείο α), σημείο ν). Βλέπε επίσης το παράδειγμα στο σημείο 26.

Οι επιλογές αυτές είχαν άμεσο αντίκτυπο στους εφαρμοστέους κανόνες:

- προϋπόθεση για τα «περιβαλλοντικά» μέτρα αποτελεί η ύπαρξη «σημαντικών και μετρήσιμων πλεονεκτημάτων για το περιβάλλον»¹⁹ (κριτήριο που δεν ισχύει στην περίπτωση των «γεωργοπεριβαλλοντικών» μέτρων),
- ενώ τα μέτρα «γεωργοπεριβαλλοντικής» στήριξης πρέπει να εγκρίνονται εκ των προτέρων από την Επιτροπή και να περιορίζονται στην «κάλυψη των πρόσθετων δαπανών που πράγματι διενεργήθηκαν και του διαφυγόντος εισοδήματος για την επίτευξη του σχετικού στόχου» (περιορισμοί που δεν ισχύουν για τις άλλες κατηγορίες, συμπεριλαμβανομένης της «περιβαλλοντικής» στήριξης).

¹⁸ Όπως διευκρινίζεται στο **παράρτημα II**, το ισπανικό μέτρο που αναφέρεται δεν περιλαμβάνει στην πραγματικότητα καμία προϋπόθεση σχετικά με αμειψισπορά, αλλά λαμβάνει τη μορφή στρεμματικής ενίσχυσης, με βασική προϋπόθεση συγκεκριμένα ποσοστά καλλιέργειας ελαιούχων σπόρων και πρωτεϊνούχων φυτών.

¹⁹ Μολονότι στην αναφερόμενη περίπτωση η πλήρωση της προϋπόθεσης αυτής δεν καταδείχθηκε.

- 24.** Παρ' όλα αυτά, η Επιτροπή δεν νομιμοποιείται βάσει της νομοθεσίας να αναλάβει ευρύτερο ρόλο, και συχνά δεν δίνεται συνέχεια στους ελέγχους και τις συνεννοήσεις. Ο βαθμός λεπτομέρειας των στοιχείων που περιέχονται στις αποφάσεις που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή ποικίλλει σημαντικά και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο έλεγχος στο εσωτερικό της χώρας έχει αποκαλύψει σημαντικές ρήτρες που δεν περιέχονταν στην περιγραφή που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή. Τέλος, στο πλαίσιο του ελέγχου κατέστησαν σαφή τα όρια των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής όσον αφορά την επιλογή και τον σχεδιασμό των μέτρων από πλευράς των κρατών μελών.
- 25.** Στο πλαίσιο της εξέτασης μέτρων (εκτός των γεωργοπεριβαλλοντικών) που κοινοποίησαν ορισμένα κράτη μέλη²⁰, η Επιτροπή δεν έλαβε απαντήσεις σε ερωτήματα που έθεσε. Καθώς δεν διέθετε τις αναγκαίες αρμοδιότητες, η Επιτροπή υποχρεώθηκε να περατώσει την εξέταση των υποθέσεων αυτών χωρίς να έχει καταστεί δυνατό να αποφανθεί ως προς τη νομιμότητα του μέτρου. Το συμπέρασμα που ανεγράφη στους σχετικούς φακέλους ήταν ότι «η διαδικασία αξιολόγησης της κοινοποίησης [...] περατώνεται [...]. Η συμμόρφωση του κοινοποιηθέντος μέτρου θεωρείται ότι δεν καταδείχθηκε πλήρως ή σαφώς».
- 26.** Σε άλλο κράτος μέλος²¹, ένα μέτρο αναδιατυπώθηκε προκειμένου να υλοποιηθεί βάσει της παραγράφου 1, στοιχείο α), σημείο i), αφότου η Επιτροπή αρνήθηκε να το εγκρίνει ως γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο (παράγραφος 1, στοιχείο α), σημείο ν)).

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΓΠ ΜΕΤΑ ΤΟ 2013: ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΜΗ ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΓΠ

- 27.** Στο πλαίσιο της πρότασής της σχετικά με την ΚΓΠ για την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή πρότεινε²² τη διατήρηση της δυνατότητας χορήγησης ειδικής στήριξης υπό τη μορφή συνδεδεμένων ενισχύσεων. Το Συνέδριο γνωμοδότησε επί της πρότασης αυτής τον Απρίλιο του 2012²³. Λαμβάνοντας υπόψη τις επί του παρόντος υπό συζήτηση τροποποιήσεις²⁴, η εν λόγω πρόταση αναμένεται να οδηγήσει στις εξής κύριες αλλαγές:
- α) διεύρυνση της κατάστασης των σχετικών προϊόντων στο άρθρο 68·
 - β) καθορισμό του διαθέσιμου προϋπολογισμού στο 8 % του ανώτατου ορίου, με δυνατότητα, κατά παρέκκλιση, αύξησης του ορίου αυτού έως το 13 %·

²⁰ Ιρλανδία και Πορτογαλία.

²¹ Δανία.

²² COM(2011) 625 τελικό, της 12ης Οκτωβρίου 2011, άρθρα 38 έως 41.

²³ Γνώμη αριθ. 1/2012 σχετικά με ορισμένες προτάσεις κανονισμών που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική για την περίοδο 2014-2020 (<http://eca.europa.eu>).

²⁴ B7-0079/2013, πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την έναρξη και την εντολή διοργανικών διαπραγματεύσεων σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (COM(2011) 625 — C7-0336/2011 — COM(2012) 552 — C7-0311/2012 — 2011/0280(COD) — 2013/2528(RSP)). (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSIGML+MOTION+B7-2013-0079+0+DOC+PDF+V0//EL>)

γ) συνδεδεμένη στήριξη θα μπορεί να χορηγηθεί:

- i) «σε τομείς ή σε περιοχές κράτους μέλους όπου συγκεκριμένοι τύποι γεωργικής δραστηριότητας ή συγκεκριμένοι γεωργικοί τομείς συναντούν ορισμένες δυσκολίες και είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για οικονομικούς ή/και κοινωνικούς ή/και περιβαλλοντικούς λόγους» και
- ii) «στον βαθμό που απαιτείται για τη δημιουργία κινήτρου για τη διατήρηση των τρεχόντων επιπέδων παραγωγής στις περιοχές αυτές».

28. Με την διεύρυνση της κατάστασης των προϊόντων και την αύξηση του διαθέσιμου προϋπολογισμού για μέτρα ειδικής στήριξης, και δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις της στήριξης εξαρτώνται από τη μελλοντική ερμηνεία εξαιρετικά αόριστων εννοιών («δυσκολίες», «ιδιαίτερα σημαντικά για οικονομικούς και/ή κοινωνικούς λόγους»), η πλειονότητα των υφιστάμενων μέτρων συνδεδεμένης ενίσχυσης θα μπορούσε να διατηρηθεί.

ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ Ή ΤΟΝ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΑΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68

29. Στο πλαίσιο του ελέγχου του Συνεδρίου εξετάστηκε κατά πόσον, δεδομένων των περιορισμένων απαιτήσεων τις οποίες οφείλουν να τηρούν τα κράτη μέλη, υπάρχουν επαρκή στοιχεία και εργαλεία που να καταδεικνύουν ότι τα μέτρα που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 68 είναι αναγκαία και επαρκώς εξειδικευμένα.

30. Το Συνέδριο έλεγξε εάν παρασχέθηκαν εκ των προτέρων αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την αναγκαιότητα και τον ενδεδειγμένο χαρακτήρα της μορφής και του επιπέδου των ενισχύσεων, καθώς και εάν υπάρχουν κατάλληλα συστήματα παρακολούθησης για την εκ των υστέρων επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας των μέτρων.

**ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ
ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΑΡΚΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ**

- 31.** Με τον έλεγχο αποκαλύφθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, πέρα από επιχειρήματα γενικού χαρακτήρα, δεν υπήρχαν στοιχεία²⁵ τα οποία να αποδεικνύουν την ανάγκη για ειδική στήριξη. Διαπιστώθηκε επίσης ότι τα έγγραφα που εξετάστηκαν δεν αιτιολογούσαν επαρκώς βασικές πτυχές των μέτρων²⁶. Επιπλέον, ήταν αδύνατο να τεκμηριωθούν οι λόγοι στους οποίους βασίστηκαν οι αποφάσεις κατανομής του προϋπολογισμού, είτε μεταξύ των διαφόρων μέτρων που εφαρμόστηκαν είτε σε σχέση με άλλες ανάγκες, για την κάλυψη των οποίων δεν χορηγήθηκε ειδική στήριξη.
- 32.** Παραδείγματος χάριν, σε ένα κράτος μέλος (Ελλάδα) δεν υπήρχαν έγγραφα τεκμηρίωσης για την ειδική αιτιολόγηση κανενός μέτρου.
- 33.** Σε άλλη περίπτωση (Ισπανία) μία στρεμματική ενίσχυση αιτιολογήθηκε βάσει «της ανάγκης αντιμετώπισης της πρόσφατης τάσης προς την μονοκαλλιέργεια σιτηρών». Ωστόσο, τα έγγραφα που συγκεντρώθηκαν δεν καταδεικνύουν επαρκώς την ύπαρξη τέτοιας τάσης στις περιοχές που αφορούσε το μέτρο. Κανένα από τα δύο κράτη μέλη των οποίων τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα αφορούσαν συγκεκριμένες περιοχές δεν διέθετε στατιστικά στοιχεία που να καταδεικνύουν τη συνάφεια των επιλογών τους.
- 34.** Στη Γαλλία, η μείωση του αριθμού των εκτρεφόμενων ζώων, την οποία επιδιώκει να αντιμετωπίσει το μέτρο, τεκμηριώθηκε μόνον στην περίπτωση των θηλαζουσών προβατίνων (δεν υπήρξε μείωση στις προβατίνες γαλακτοπαραγωγής και δεν παρασχέθηκαν στατιστικά στοιχεία για τις αίγες). Ωστόσο, το εγκριθέν μέτρο ενίσχυσης αφορά συνολικά τον τομέα των αιγοπροβάτων.
- 35.** Όσον αφορά το μέτρο για τη συνέχιση της βιολογικής καλλιέργειας (Γαλλία), το Συνέδριο διαπίστωσε ότι δεν υπήρχαν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία ή μελέτες για την τεκμηρίωση του κινδύνου «επιστροφής [βιοκαλλιεργητών] στη συμβατική γεωργία». Επομένως, δεν αιτιολογείται επαρκώς η ανάγκη χορήγησης στήριξης για τη συνέχιση της βιολογικής καλλιέργειας.

²⁵ 3 μέτρα επί συνόλου 13.

²⁶ 6 μέτρα επί συνόλου 10. Βλέπε παραδείγματα στα σημεία που ακολουθούν.

ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

- 36.** Η ειδική στήριξη λαμβάνει ως επί το πλείστον τη μορφή συνδεδεμένων ενισχύσεων²⁷, μολονότι δεν αποδεικνύεται με αδιαμφισβήτητα στοιχεία ότι η συνδεδεμένη ενίσχυση αποτελεί το πλέον ενδεδειγμένο μέσο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Στην περίπτωση τουλάχιστον ορισμένων από τους επιδιωκόμενους στόχους (π.χ. βελτίωση της ποιότητας, εμπορία γεωργικών προϊόντων, καλή διαβίωση των ζώων κ.λπ.), υπάρχουν άλλες μορφές ενίσχυσης, πέραν των συνδεδεμένων ενισχύσεων, όπως συγχρηματοδότηση επενδύσεων ή η προαγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας, οι οποίες είναι περισσότερο συνεπείς προς τους στόχους της ΚΓΠ και οι οποίες θα έπρεπε να είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον σχεδιασμό των εν λόγω μέτρων.
- 37.** Το ζήτημα της έλλειψης αδιάψευστων στοιχείων τα οποία να αποδεικνύουν ότι οι συνδεδεμένες ενισχύσεις συνιστούν την πλέον ενδεδειγμένη μορφή στήριξης έχει τεθεί ήδη σε αρκετές περιπτώσεις σε σχέση με τις συνδεδεμένες κτηνοτροφικές ενισχύσεις²⁸. Επιπλέον, η ανακολουθία μεταξύ των συνδεδεμένων ενισχύσεων και του στόχου της ανταγωνιστικότητας επισημάνθηκε στο πλαίσιο της αξιολόγησης που διενεργήθηκε το 2010 όσον αφορά τον αντίκτυπο της μερικής αποσύνδεσης στην αγορά σε σχέση με την παρεχόμενη βάσει του άρθρου 69 στήριξη.
- 38.** Επιπλέον, τα λεπτομερή κριτήρια των εφαρμοζόμενων μέτρων δεν δικαιολογούνται άμεσα σε όλες τις περιπτώσεις βάσει των δεδηλωμένων στόχων ή αναγκών. Μολονότι δε το άρθρο 68 επιτρέπει την εστίαση της ενίσχυσης σε συγκεκριμένους στόχους, τα περισσότερα από τα εφαρμοζόμενα μέτρα στήριξης δεν είναι επαρκώς στοχευμένα ή εξειδικευμένα.
- 39.** Παραδείγματος χάριν, τα μέτρα βάσει της παραγράφου 1, στοιχείο α), σημεία i) και ν), εφαρμόζονται βάσει περιβαλλοντικών στόχων. Επομένως, το κατά πόσον είναι τα ενδεδειγμένα εξαρτάται από το εάν αποδεικνύεται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των επιδοτούμενων δραστηριοτήτων και των εν λόγω περιβαλλοντικών στόχων. Παρ' όλα αυτά, στις περιπτώσεις των μέτρων που ελέγχθηκαν, η εν λόγω αιτιώδης συνάφεια αποτελούσε μια υπόθεση που δεν αποδεικνυόταν με συγκεκριμένα στοιχεία²⁹.

²⁷ Σύμφωνα με την κατανομή του γενικού προϋπολογισμού, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις στο πλαίσιο του άρθρου 68 αντιστοιχούν στο 66 % του συνόλου των δαπανών (73 % των μέτρων που υλοποιήθηκαν το 2010). Ορισμένα μέτρα βάσει της παραγράφου 1, στοιχείο α), σημείο ν) χρησιμοποιούν επίσης συνδεδεμένες ενισχύσεις, ενώ τα μέτρα της παραγράφου 1, στοιχείο ε) θα μπορούσαν επίσης να θεωρηθούν αποσυνδεδεμένα.

²⁸ Το ερώτημα που ανακύπτει είναι εάν ενδείκνυται η χρήση ενός μέσου του πρώτου πυλώνα της ΚΓΠ για την επιδίωξη στόχου ο οποίος σχετίζεται περισσότερο με την αγροτική ανάπτυξη. Σύμφωνα με τις αρχές στις οποίες βασίστηκε η μεταρρύθμιση της ΚΓΠ, οι εναπομένουσες συνδεδεμένες ενισχύσεις θα έπρεπε να ενσωματωθούν στο καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης και η στήριξη των τοπικών γεωργικών οικονομιών να γίνεται αποκλειστικά με μέσα του δεύτερου πυλώνα. (Agrosynergie, Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της μερικής αποσύνδεσης στις αγορές). «Το Συνέδριο δεν εντόπισε αδιαμφισβήτητα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα ελεγχθέντα καθεστώτα [άμεσες ενισχύσεις για θηλάζουσες αγελάδες και για αιγοπρόβατα] αποτελούν, εν γένει, αποτελεσματικότερο εργαλείο από την αποσυνδεδεμένη ενίσχυση, σε συνδυασμό με άλλα μέτρα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ και τα κράτη μέλη, για τη διατήρηση της παραγωγής και, κατά συνέπεια, για την υποστήριξη της οικονομικής δραστηριότητας σε περιφέρειες με περιορισμένες οικονομικές εναλλακτικές επιλογές και για τη δημιουργία περιβαλλοντικών οφελών.» (ειδική έκθεση αριθ. 11/2012).

²⁹ Στην ειδική έκθεση αριθ. 7/2011 το σημείο αυτό αναπτύσσεται περαιτέρω: «μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις είχαν χρησιμοποιηθεί ειδικά ποσοτικοποιημένα στοιχεία για τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των γεωργοπεριβαλλοντικών επιμέρους μέτρων. [...] Για το 24 % των συμβάσεων που ελέγχθηκαν, τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι δεν αποδείχθηκε η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των γεωργικών πρακτικών και των προβλεπόμενων περιβαλλοντικών οφελών.» «[...] οι αποφάσεις των υπευθύνων διαχείρισης [...] δεν κατεύθυναν τις ενισχύσεις σε συγκεκριμένα περιβαλλοντικά προβλήματα.»

- 40.** Τα ελληνικά μέτρα ενισχύσεων για μειονεκτικές περιοχές (εκτροφή αιγο-προβάτων και νέα δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης) σχεδιάστηκαν βάσει ενός παλαιότερου ορισμού των μειονεκτικών περιοχών, που κάλυπτε περίπου το 80 % των αξιοποιήσιμων γεωργικών εκτάσεων της χώρας. Πέραν του γεγονότος ότι η εν λόγω απουσία στόχευσης αποδυναμώνει τον αντίκτυπο των διαθέσιμων πόρων, ορισμένες περιοχές που στο παρελθόν θεωρούνταν μειονεκτικές μπορεί να μην είναι πλέον τέτοιες³⁰.
- 41.** Τέλος, η ενίσχυση χορηγήθηκε χωρίς κριτήρια για την τροποποίηση ή τη βελτίωση προγενέστερων πρακτικών³¹. Όσον αφορά τα ελεγχθέντα μέτρα, διαπιστώνεται η ύπαρξη φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης, καθώς μεγάλο ποσοστό των δικαιούχων ωφελείται από ενισχύσεις που, στην καλύτερη περίπτωση, συμβάλλουν στη διατήρηση μιας υφιστάμενης πρακτικής. Μολονότι η πρακτική αυτή είναι συνεπής με τους όρους που ισχύουν για τη «διατήρηση της παραγωγής» όσον αφορά τα μέτρα που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 68, παράγραφος 1, σημείο β)³², είναι εγγενώς αναποδοτική και ανεπαρκής όσον αφορά τα μέτρα που αποσκοπούν στην επίτευξη βελτιώσεων, για τον σκοπό της μεταβολής της υφιστάμενης κατάστασης³³.
- 42.** Όσον αφορά το μέτρο αμειψισποράς (Ιταλία, Ισπανία), μολονότι οι εθνικές αρχές είχαν στοχεύσει σε συγκεκριμένες περιφέρειες ή περιοχές, η ενίσχυση ήταν διαθέσιμη σε όλους τους γεωργούς στις εν λόγω περιοχές, ανεξαρτήτως των πρακτικών που ακολουθούσαν προηγουμένως. Ενδεικτικά, ένας δικαιούχος στην Ιταλία, στον οποίο πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο πλαίσιο του ελέγχου, ισχυρίστηκε ότι δεν τροποποίησε τις πρακτικές του όσον αφορά την αμειψισπορά.
- 43.** Στην Ελλάδα, ο δεδηλωμένος στόχος της ενίσχυσης για τον σκληρό σίτο είναι η βελτίωση της ποιότητας. Για τον σκοπό αυτό, επιβάλλονται ορισμένες προϋποθέσεις (πιστοποιημένος σπόρος, μέθοδος παραγωγής AGRO 2), αλλά δεν απαιτείται η μεταβολή της καλλιέργειας ή της μεθόδου παραγωγής σε σχέση με ό,τι ίσχυε προηγουμένως.
- 44.** Στη Γαλλία, η επιδότηση βάσει του άρθρου 68 αντικατέστησε ένα ισοδύναμο εθνικό μέτρο σχετικό με την ασφάλιση, διπλασιάζοντας σχεδόν το ύψος της επιδότησης. Από τα σχετικά δεδομένα προκύπτει ότι η κατακόρυφη αύξηση του επιπέδου της ενίσχυσης από το 2010 δεν είχε παρά ελάχιστο αντίκτυπο, με μια ισχνή αύξηση του ποσοστού των ασφαλισμένων εκτάσεων και του αριθμού των ασφαλιστήριων συμβολαίων. Επομένως, ουσιαστικά, ο διπλασιασμός σχεδόν της ενίσχυσης οδήγησε στην εμφάνιση φαινομένου μη αποδοτικών δαπανών στον βαθμό που τα συμβόλαια υπήρχαν ήδη και οι εκτάσεις ήταν ήδη ασφαλισμένες.

³⁰ Βλέπε την ειδική έκθεση αριθ. 4/2003 του Συνεδρίου σχετικά με την αγροτική ανάπτυξη: στήριξη στις μειονεκτικές περιοχές (EE C 151 της 27.6.2003): «Η Επιτροπή δεν διαθέτει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το κατά πόσο η κατάταξη των ΜΠ είναι έγκυρη [...]. Αυτό είναι δυνατό να οδηγήσει σε κατάταξη που να μην είναι πλέον βάσιμη, [...] και, κατά συνέπεια, στη χορήγηση αδικαιολόγητων ενισχύσεων.» Στη συνέχεια, η Επιτροπή κατήρτισε πρόταση για την περίοδο 2014-2020 (COM(2009) 161 τελικό, της 21ης Απριλίου 2009), η οποία τελεί ακόμη υπό εξέταση.

³¹ Επί του συνόλου των ελεγχθέντων μέτρων, η μοναδική εξαίρεση ήταν η γαλλική συμπληρωματική ενίσχυση για καλλιέργεια κτηνοτροφικών ψυχανθών σε νέες εκτάσεις. Ωστόσο, αυτό αντιστοιχεί σε συνολικό ετήσιο προϋπολογισμό ύψους μόλις 1 εκατομμυρίου ευρώ.

³² «Η στήριξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο β) (...) χορηγείται μόνο στον βαθμό που χρειάζεται ώστε να δημιουργηθεί κίνητρο για τη διατήρηση των τρεχόντων επιπέδων παραγωγής.»

³³ Παραδείγματος χάριν, «βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων» (άρθρο 68, παράγραφος 1, στοιχείο α), σημείο iii)) και «βελτίωση της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων» (άρθρο 68, παράγραφος 1, στοιχείο α), σημείο iii)).

ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

- 45.** Ο κανονισμός απαιτεί μερική μόνον αιτιολόγηση των επιλεγόμενων συντελεστών ενίσχυσης στην περίπτωση των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων, για τα οποία ορίζεται ανώτατο όριο³⁴. Πέραν του ότι ο καθορισμός του ορίου αυτού κατά τρόπο αξιόπιστο είναι δυσχερής, γεγονός που επισημάνθηκε στο πλαίσιο του ελέγχου, δεν λαμβάνεται υπόψη ο κίνδυνος καθορισμού του ύψους της ενίσχυσης σε πολύ χαμηλό επίπεδο, κάτι που θα την καθιστούσε αναποτελεσματική³⁵. Στις περιπτώσεις άλλων μέτρων, ο κανονισμός δεν επιβάλλει ειδική υποχρέωση αιτιολόγησης των επιλεγόμενων συντελεστών.
- 46.** Ωστόσο, ο καθορισμός του ύψους της ενίσχυσης στο ενδεδειγμένο επίπεδο (ούτε πολύ υψηλό ούτε πολύ χαμηλό) αποτελεί καίριο στάδιο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- 47.** Στην πλειονότητα των περιπτώσεων³⁶ δεν υπήρχαν διαθέσιμα έγγραφα τεκμηρίωσης τα οποία να αιτιολογούν τις πραγματοποιηθείσες επιλογές ή να καθιστούν δυνατή την αξιολόγηση της πιθανής αποτελεσματικότητάς τους. Αντιθέτως, το ύψος της ενίσχυσης δεν είχε προκύψει ως αποτέλεσμα μελέτης, έστω και πρόχειρης, που θα καθιστούσε δυνατή την αιτιολόγησή τους, αλλά, σε αρκετές περιπτώσεις, ήταν το αποτέλεσμα μιας απλής διανομής του κονδυλίου του προϋπολογισμού (που συνιστά αποτέλεσμα πολιτικών διαπραγματεύσεων) μεταξύ των πιθανών δικαιούχων.
- 48.** Παραδείγματος χάριν, σε δύο από τα τρία μέτρα εκτροφής αιγοπροβάτων που εξετάστηκαν (Ελλάδα και Γαλλία), δεν υπήρχε έγγραφη τεκμηρίωση του ύψους της ενίσχυσης. Αναλόγως του κράτους μέλους, το ύψος της ενίσχυσης κυμαινόταν από 3 έως 24 ευρώ ανά ζώο, αλλά δεν εντοπίστηκαν στοιχεία που να εξηγούν λογικά τη διαφορά τάξης μεγέθους ή την αναμενόμενη διαφορά όσον αφορά τον αντίκτυπο.
- 49.** Σε ένα μέτρο αμειψισποράς (Ιταλία), το οποίο ήταν μία από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες διαπιστώθηκε ότι είχε διενεργηθεί ανάλυση αναγκών προκειμένου να προσδιοριστεί το απαιτούμενο ύψος της ενίσχυσης, το επίπεδο που τελικώς επελέγη ήταν χαμηλότερο αυτού που είχε εκτιμηθεί αρχικώς.

³⁴ «[...] μόνον για την κάλυψη των πρόσθετων δαπανών που πράγματι διενεργήθηκαν και του διαφυγόντος εισοδήματος για την επίτευξη του σχετικού στόχου» (άρθρο 68, παράγραφος 2, στοιχείο α), σημείο ι)).

³⁵ Βλέπε επίσης την ειδική έκθεση αριθ. 7/2011: «εντοπίστηκαν σημαντικά προβλήματα όσον αφορά το ύψος των ενισχύσεων, τα οποία περιλάμβαναν από σφάλματα στον υπολογισμό τους έως απουσία διαφοροποίησης ανάλογα με τις περιφερειακές ή τοπικές συνθήκες».

³⁶ Οκτώ μέτρα επί συνόλου 11. Για τα μέτρα ασφάλισης, το επίπεδο της ενίσχυσης ορίστηκε στο μέγιστο ποσοστό (65 %) που επιτρέπει ο κανονισμός.

ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

- 50.** Ο δημοσιονομικός κανονισμός³⁷ προβλέπει ότι τίθενται στόχοι ειδικοί, μετρήσιμοι, εφικτοί, συναφείς και προσδιορισμένοι χρονικά (SMART) για όλους τους τομείς δραστηριοτήτων που καλύπτει ο προϋπολογισμός και ότι η επίτευξη των εν λόγω στόχων ελέγχεται βάσει δεικτών επιδόσεων που καθορίζονται για κάθε δραστηριότητα. Σύμφωνα δε με τα γενικώς αποδεκτά πρότυπα χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, οι εν λόγω δείκτες επιδόσεων θα πρέπει να είναι συναφείς, αποδεκτοί, έγκυροι, εφικτοί και αδιαμφισβήτητοι (RACER).
- 51.** Δεδομένου ότι το άρθρο 68 αποτελεί απλώς ένα δημοσιονομικό πλαίσιο που σχεδιάστηκε προκειμένου να καλύψει διάφορες ανάγκες και μια ποικιλία στόχων, δεν είναι δυνατό να ορίζονται στόχοι SMART και δείκτες επιδόσεων RACER σε επίπεδο άρθρου 68, λαμβανομένων υπόψη του εύρους και της ποικιλομορφίας των διαφόρων μέτρων.
- 52.** Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι η έλλειψη επαρκούς συστηματικής παρακολούθησης (καθορισμός στόχων SMART και παρακολούθηση δεικτών RACER) θα περιορίζει τις δυνατότητες αξιολόγησης των επιδόσεων της πλειονότητας των μέτρων που εξετάστηκαν σε διάφορα επίπεδα (βλέπε **πλαίσιο 2**)³⁸.
- 53.** Στο πλαίσιο αυτό, το Συνέδριο επισημαίνει ότι το πολυετές σχέδιο της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης προβλέπει αξιολόγηση των μέτρων του άρθρου 68 το 2016/2017. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, μια τέτοια αξιολόγηση θα είναι ουσιαστική μόνον εάν βασιστεί σε κατάλληλο πλαίσιο παρακολούθησης το οποίο χρησιμοποιεί στόχους SMART και δείκτες επιδόσεων RACER.

³⁷ Άρθρο 27, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1).

³⁸ Σε ό,τι αφορά τα συγκεκριμένα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, η ειδική έκθεση αριθ. 7/2011 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «οι στόχοι που καθορίζουν τα κράτη μέλη είναι πολυάριθμοι και όχι αρκούντως συγκεκριμένοι ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση της επίτευξής τους [...] Παρ' όλα αυτά, υπήρχαν σοβαρά προβλήματα όσον αφορά τη συνάφεια και την αξιοπιστία των πληροφοριών διαχείρισης. Συγκεκριμένα, ελάχιστες πληροφορίες ήταν διαθέσιμες σχετικά με τα περιβαλλοντικά οφέλη των γεωργοπεριβαλλοντικών ενισχύσεων» Όσον αφορά τις συνδεδεμένες κτηνοτροφικές ενισχύσεις, η ειδική έκθεση αριθ. 11/2012 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «υπάρχουν αδυναμίες στην παρακολούθηση των βασικών δεικτών επιδόσεων και στην εκτίμηση, εκ μέρους της Επιτροπής και των κρατών μελών, του απώτερου κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου των καθεστώτων [...]».

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΔΥΝΑΜΙΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ

Παραδείγματα στόχων που δεν είναι SMART

- **Ενίσχυση για τον σκληρό σίτο:** Η δράση αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας του σκληρού σίτου και, επομένως, στην προστασία της παραγωγής αλεύρων υψηλής ποιότητας για την παραγωγή ζυμαρικών [...].
- **Ενίσχυση για την εκτροφή αιγοπροβάτων:** Στήριξη του ρόλου του πρόβειου και του αίγιου κρέατος στην ανακοπή της μείωσης του αγροτικού πληθυσμού, τη διάρθρωση των εδαφών και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- **Αμειψισπορά:** Αύξηση των επιπέδων των οργανικών ουσιών στο έδαφος, επειδή η επαναλαμβανόμενη άροση, χαρακτηριστική της μονοκαλλιέργειας, προκαλεί την ανοργανοποίηση των οργανικών ουσιών [...], μειώνοντας τη γονιμότητα του εδάφους και προκαλώντας την απελευθέρωση μεγάλων ποσοτήτων CO₂ στην ατμόσφαιρα [...] Μείωση της διάβρωσης του εδάφους [...] Διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Παραδείγματα απουσίας δεικτών ή ακατάλληλων δεικτών

- **Ενίσχυση για τη συνέχιση της βιολογικής καλλιέργειας:** Στην απόφαση που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, η Γαλλία ανέφερε ότι ο δείκτης που χρησιμοποιήθηκε για το μέτρο αυτό ήταν ο αριθμός των εκταρίων υπό βιολογική καλλιέργεια. Ωστόσο, ακόμη και αν γίνει δεκτός ο ενδεδειγμένος χαρακτήρας αυτού του δείκτη στο ευρύτερο πλαίσιο του γαλλικού σχεδίου «Βιολογική γεωργία το 2012», ο δείκτης δεν είναι επαρκώς ειδικός σε σχέση με τους πραγματικούς στόχους του μέτρου αυτού (κίνδυνος επιστροφής στη συμβατική γεωργία), το οποίο αποτελεί ένα μικρό μόνον τμήμα του σχεδίου.
- **Νέα δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης σε μειονεκτικές ή ορεινές περιοχές:** Δεν προβλέφθηκε δείκτης για την αξιολόγηση του αντικτύπου αυτού του μέτρου.
- **Ενίσχυση για πρωτεϊνούχες καλλιέργειες/ενίσχυση για αμειψισπορά:** Το μόνο διαθέσιμο στοιχείο για τα μέτρα αυτά είναι ο αριθμός εκταρίων για τα οποία ζητείται και/ή καταβάλλεται ενίσχυση. Το στοιχείο αυτό αυξάνει κατ' αναλογία προς τις δαπάνες, χωρίς ωστόσο να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό αντίκτυπο των μέτρων όσον αφορά την επίτευξη των δεδηλωμένων τελικών στόχων (π.χ. απαιτήσεις εισροών, γονιμότητα/διάβρωση εδάφους).

ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΙ Ή ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΙ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

- 54.** Βάσει του γενικού νομικού πλαισίου που θεσπίζουν οι κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 73/2009 και (ΕΚ) αριθ. 1120/2009, κάθε κράτος μέλος όρισε ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας για κάθε μέτρο. Το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ, αναπτύσσεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1122/2009) προβλέπει πρότυπα ελέγχων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης τόσο με γενικούς όσο και με ειδικούς κανόνες, ιδίως μέσω διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων. Επομένως, ο αποτελεσματικός έλεγχος της στήριξης που παρέχεται βάσει του άρθρου 68 προϋποθέτει την αποτελεσματική λειτουργία του ΟΣΔΕ (βλέπε σημείο 3). Ωστόσο, δεδομένου ότι το ΟΣΔΕ υποβάλλεται σε τακτικούς ελέγχους από το Συνέδριο³⁹, ο έλεγχος δεν αποσκοπούσε στη διατύπωση γνώμης επ' αυτού και, ως εκ τούτου, μόνον οι πτυχές που αφορούν ειδικά τα μέτρα του άρθρου 68 αναπτύσσονται στη συνέχεια.

³⁹ Σημείο 3.15 της ετήσιας έκθεσης για το οικονομικό έτος 2011 (ΕΕ C 344 της 12.11.2012).

⁴⁰ Στα αγγλικά «cereals, oilseeds and protein crops, COP».

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- 55.** Με τον έλεγχο του Συνεδρίου διαπιστώθηκαν διάφορες αδυναμίες στα συστήματα διοικητικού ελέγχου και διαχείρισης:
- 56.** Στη Γαλλία και την Ιταλία, οι εθνικές αρχές δεν ήταν σε θέση να τεκμηριώσουν την ύπαρξη διαδικασιών αποτροπής του κινδύνου επικάλυψης της χρηματοδότησης με ορισμένα άλλα καθεστώτα. Επιπλέον, αδυναμίες που εντοπίστηκαν στις διαδρομές ελέγχου κατέστησαν αδύνατη την επαλήθευση ορισμένων αυτόματων διοικητικών ελέγχων. Τέλος, τα έγγραφα που περιείχαν ορισμένοι από τους εξετασθέντες φακέλους δεν τεκμηριώναν επαρκώς τις πραγματοποιηθείσες πληρωμές ούτε εξηγούσαν τις διαπιστωθείσες ανωμαλίες, όπως μη φυσιολογικές ημερομηνίες πραγματοποίησης πληρωμών.
- 57.** Μολονότι η ενίσχυση για την καλλιέργεια κτηνοτροφικών ψυχανθών (Γαλλία) αφορά ειδικά νέες εκτάσεις στις οποίες προηγουμένως καλλιεργούνταν σιτηρά, ελαιούχοι σπόροι και πρωτεϊνούχοι καρποί⁴⁰, δεν προβλέπονται διοικητικοί έλεγχοι σχετικά με τη συμμόρφωση με την προϋπόθεση αυτή και, ακόμη και στην περίπτωση επιτόπιων ελέγχων, δεν διενεργήθηκαν συστηματικοί έλεγχοι εγγράφων. Ωστόσο, τα σφάλματα που διαπιστώθηκαν, σε συνδυασμό με την έλλειψη σαφήνειας του εντύπου της αίτησης ενίσχυσης, υποδεικνύουν υψηλό ποσοστό σφαλμάτων που δεν ανιχνεύθηκαν στην περίπτωση του συγκεκριμένου επιμέρους μέτρου.

- 58.** Μία από τις ενισχύσεις για την εκτροφή προβατοειδών (Γαλλία) θέτει ως προϋπόθεση τη συμμόρφωση με συντελεστή παραγωγικότητας, ωστόσο δεν διενεργούνται διοικητικοί έλεγχοι για την τήρηση αυτής της προϋπόθεσης, η οποία, επομένως, επιβεβαιώνεται μόνον κατά τη διάρκεια επιτόπιων ελέγχων. Σε μία περίπτωση ενίσχυσης για εκτροφή αιγοειδών, χορηγούνταν ενίσχυση επί δύο έτη βάσει δικαιολογητικού εγγράφου από το οποίο προκύπτει ότι ο δικαιούχος δεν πληρούσε τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.
- 59.** Σε μία από τις περιφέρειες της Ισπανίας, λόγω εσφαλμένης ερμηνείας της ενίσχυσης για τον γαλακτοκομικό τομέα, δεν καταβαλλόταν ενίσχυση σε δικαιούχους για ορισμένο αριθμό επιλέξιμων ζώων. Παράλληλα, ένα σφάλμα στον σχεδιασμό του συστήματος διαχείρισης είχε ως αποτέλεσμα την καταβολή της πρόσθετης συνιστώσας της στρεμματικής ενίσχυσης επί τη βάση κριτηρίου που ερχόταν σε αντίφαση με τους όρους του εθνικού μέτρου, μολονότι ο συνολικός δημοσιονομικός αντίκτυπος ήταν περιορισμένος.
- 60.** Επιπλέον, στο πλαίσιο του ελέγχου του δείγματος των επιλεγέντων δικαιούχων εντοπίστηκαν σφάλματα στη βάση δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό της ενίσχυσης στον τομέα των βοοειδών (Ιταλία).
- 61.** Στην ειδική περίπτωση των μέτρων στήριξης ασφάλισης, το γαλλικό σύστημα ελέγχου βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα δεδομένα και τους ελέγχους των ασφαλιστών. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία, η οποία δικαιολογείται λόγω του άμεσου οικονομικού συμφέροντος των ασφαλιστών για τον έλεγχο των συμβατικών δεδομένων που αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της ενίσχυσης⁴¹, καθιστά δυνατή μια ως επί το πλείστον αυτοματοποιημένη μορφή κεντρικού ελέγχου. Ειδικότερα, έχει καταστήσει δυνατή τη σημαντική μείωση του αριθμού των επιτόπιων ελέγχων.
- 62.** Αντιθέτως, στην Ιταλία δεν εφαρμόζεται αντίστοιχο σύστημα βασισμένο σε δεδομένα των ασφαλιστών. Επιπλέον του αυξημένου διοικητικού φόρτου, στο πλαίσιο του ελέγχου επισημάνθηκαν αρκετές δυσλειτουργίες, όπως η επιδότηση ασφαλιστών που αντιστοιχούσαν σε δηλωμένες αξίες ορισθείσες από τον δικαιούχο, χωρίς καμία αναφορά στην πραγματική προηγούμενη παραγωγή ή οποιαδήποτε άλλη μορφή αιτιολόγησης. Επιπλέον, η καταβολή της ενίσχυσης πριν από την πληρωμή των ασφαλιστών από τον δικαιούχο οδήγησε σε ανακτήσεις.

⁴¹ Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, στις οποίες η βάση για τον υπολογισμό της ενίσχυσης διαφέρει από τους όρους της σύμβασης του δικαιούχου με τον ασφαλιστή, το σύστημα αυτό μπορεί να αποδειχθεί λιγότερο αποτελεσματικό. Ωστόσο, ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, ο εναπομένον κίνδυνος διαπιστώθηκε ότι ήταν πολύ μικρός.

- 63.** Οι υφιστάμενες ρυθμίσεις για την παροχή στήριξης ασφάλισης στη Γαλλία δεν επαρκούν για την παρακολούθηση των περιθωρίων των ασφαλιστών και, επομένως, για την παρακολούθηση των οικονομικών επιπτώσεων της ενίσχυσης για τον τελικό δικαιούχο (σημαντικό τμήμα της αξιολόγησης του πιθανού μακροπρόθεσμου αντικτύπου). Όταν ο ασφαλιστικός όμιλος με τον οποίο συνάπτεται το 80 % περίπου των επιδοτούμενων συμβολαίων αύξησε τα ασφάλιστρα το 2010, απορρόφησε σημαντικό τμήμα της επιτρεπόμενης επιδότησης βάσει του άρθρου 68.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΤΟΠΙΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ

- 64.** Όπως αποκαλύφθηκε με τον έλεγχο του Συνεδρίου, οι επιτόπιοι έλεγχοι που διενεργούν οι εθνικές αρχές εμφανίζουν διάφορες αδυναμίες:
- 65.** Στην Ελλάδα, το 2010 οι εθνικές αρχές διενήργησαν μόνον το ήμισυ των προβλεπόμενων στον κανονισμό επιτόπιων ελέγχων σε σχέση με το μέτρο για την εκτροφή αιγοπροβάτων. Επιπλέον, τα τρία τέταρτα περίπου των εν λόγω ελέγχων δεν πληρούσαν τις αναγκαίες προϋποθέσεις, καθώς δεν διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου υποχρεωτικής κατοχής των ζώων⁴².
- 66.** Στην Ιταλία, το ελάχιστο ποσοστό των επιτόπιων ελέγχων δεν επιτεύχθηκε στην περίπτωση του μέτρου ασφάλισης (κυρίως λόγω της πλήρους απουσίας ελέγχων σε μία από τις υπό εξέταση περιφέρειες). Ακόμη και στις περιπτώσεις στις οποίες οι προβλεπόμενοι έλεγχοι διενεργήθηκαν, περιορίζονταν σε ενώσεις παραγωγών που ενεργούν ως μεσάζοντες και δεν πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε ασφαλιστές ή τελικούς δικαιούχους. Επιπλέον, τα στατιστικά στοιχεία που υποβλήθηκαν για τον γαλακτοκομικό τομέα προκειμένου να καταδειχθεί η συμμόρφωση με την υποχρέωση αυτή περιλαμβάνουν κτηνιατρικές επιθεωρήσεις· ωστόσο, οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια των εν λόγω επιθεωρήσεων ούτε προσδιορίστηκαν σαφώς ούτε εξετάστηκαν. Τέλος, δεν κατέστη δυνατό να ληφθούν οι απαιτούμενες πληροφορίες για την επαλήθευση του ελάχιστου αριθμού επιτόπιων ελέγχων για το μέτρο αμειψισποράς.
- 67.** Σε δύο κράτη μέλη (Ισπανία και Ιταλία), διαπιστώθηκε ότι ορισμένοι επιτόπιοι έλεγχοι σχετικοί με στρεμματικές ενισχύσεις διενεργήθηκαν με υπερβολική καθυστέρηση, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση ορισμένων από τις καίριες επαληθεύσεις για το μέτρο για την αμειψισπορά. Σε μία από τις δύο περιπτώσεις διαπιστώθηκε επίσης ότι ορισμένοι έλεγχοι διενεργούνταν βάσει παλαιών δορυφορικών εικόνων, παρότι ήταν διαθέσιμες πιο πρόσφατες εικόνες.

⁴² Αντιθέτως, άλλο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιήθηκε επίσκεψη παρέκαμψε την απαίτηση αυτή παραλείποντας να ορίσει περίοδο υποχρεωτικής κατοχής κατά τον σχεδιασμό των μέτρων για την κτηνοτροφία, καθιστώντας ανεφάρμοστη την υποχρέωση διενέργειας του συνόλου ή τμήματος των ελέγχων του κατά τη συγκεκριμένη περίοδο του έτους.

- 68.** Διαπιστώθηκαν αδυναμίες (Ελλάδα και Ισπανία) όσον αφορά τις επιθεωρήσεις εγγράφων που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο των επιτόπιων ελέγχων σχετικά με τις κτηνοτροφικές ενισχύσεις και τις μειώσεις που πρέπει να εφαρμόζονται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες απουσιάζουν σημαντικά δικαιολογητικά έγγραφα⁴³.
- 69.** Τέλος, επισημάνθηκε (στη Γαλλία) ότι, όταν στο πλαίσιο επιτόπιου ελέγχου διαπιστώνεται διαρθρωτικό πρόβλημα λόγω του οποίου ο δικαιούχος ήταν πιθανώς μη επιλέξιμος τα προηγούμενα έτη, δεν προβλέπεται διαδικασία για την επέκταση της εμβέλειας του ελέγχου και την προσπάθεια εντοπισμού και ανάκτησης του ποσού που καταβλήθηκε αχρεωστήτως στο σύνολό του.

ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ

- 70.** Η θέσπιση ειδικών μέτρων συνεπάγεται ειδική επιβάρυνση από την άποψη τόσο της διαχείρισης (ανάπτυξη ειδικών συστημάτων) όσο και του ελέγχου (ιδίως, αριθμός ελέγχων, τρόπος οργάνωσής τους και είδος επαληθεύσεων που πρέπει να διενεργούνται), που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη εξ αρχής.
- 71.** Το 2011 στο πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής διαπιστώθηκε ότι το άρθρο 68 παρουσίαζε εγγενείς κινδύνους και ότι ήταν αναγκαίο να βεβαιώνεται εκ των προτέρων η ελεγκσιμότητα των υλοποιούμενων μέτρων⁴⁴.
- 72.** Προβλήματα όπως αυτά που εντοπίστηκαν στην περίπτωση του επιμέρους μέτρου για νέες καλλιέργειες κτηνοτροφικών ψυχανθών (σημείο 57) και της ενίσχυσης για τον γαλακτοκομικό τομέα (σημείο 59) αναδεικνύουν τους κινδύνους που συνεπάγεται η ακατάλληλη ανάπτυξη ειδικών συστημάτων για μέτρα για τα οποία διατίθεται μικρός προϋπολογισμός (ιδίως όταν πρόθεση είναι τα μέτρα αυτά να είναι προσωρινά). Αντιθέτως, στην περίπτωση του μέτρου για τον σκληρό σίτο (Ελλάδα), είχαν προβλεφθεί συστηματικοί διοικητικοί έλεγχοι⁴⁵ οι οποίοι, μολονότι θεωρούνται περισσότερο αποδοτικοί, συνεπάγονται σημαντικό φόρτο εργασίας τόσο για τις εθνικές διοικητικές αρχές όσο και για τους δικαιούχους.

⁴³ Όσον αφορά ειδικότερα τα μέτρα για την κτηνοτροφία, η πληθώρα ελέγχων που διενήργησαν οι μονάδες εκκαθάρισης λογαριασμών της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης οδήγησαν σε συμπεράσματα, τα οποία, επί της ουσίας, προσομοιάζουν σε εκείνα του Συνεδρίου όσον αφορά: α) τον αριθμό και το χρονοδιάγραμμα των επιτόπιων ελέγχων (Ελλάδα, Ιταλία, Λιθουανία, Ρουμανία, Ηνωμένο Βασίλειο), β) τους ανεπαρκείς επιτόπιους ελέγχους της τεκμηρίωσης (Βουλγαρία, Ελλάδα, Ισπανία, Πολωνία), γ) την ελλιπή τεκμηρίωση των ειδικών επαληθεύσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των επιτόπιων ελέγχων (Βουλγαρία, Ισπανία, Λιθουανία), δ) τις αδυναμίες στην επικαιροποίηση των βάσεων δεδομένων για τα ζώα (Ελλάδα, Ιταλία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία). Παρά τις εργασίες που έχει ήδη πραγματοποιήσει η Επιτροπή, διαπιστώθηκε ότι μια συστηματικότερη χρήση των δεδομένων που είχε στη διάθεσή της θα μπορούσε να είχε επιστήσει την προσοχή σε άλλες ανεπάρκειες των συστημάτων ελέγχου των κρατών μελών.

⁴⁴ Ο έλεγχος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «ο κανονισμός δεν ορίζει με ποιον τρόπο αντιλαμβάνεται η Επιτροπή την επαληθευσσιμότητα και την ελεγκσιμότητα και δεν έχουν εκδοθεί σχετικές κατευθυντήριες γραμμές. Αντιλαμβανόμαστε ότι ήταν συνειδητή η επιλογή να δοθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη. Ωστόσο, ελλείψει σαφών κατευθυντήριων οδηγιών, ενδέχεται να μη διασφαλίζεται ο αποτελεσματικός έλεγχος. Επιπλέον, ενδέχεται να είναι δύσκολο να αξιολογηθεί εάν οι έλεγχοι γίνονται κατά τον σκοπούμενο τρόπο. Για τον λόγο αυτό, καλούμε την Επιτροπή να διερευνήσει τις δυνατότητες διασφάλισης της ελεγκσιμότητας και επαληθευσσιμότητας των μέτρων που προτείνονται βάσει του άρθρου 68, παραδείγματος χάριν μέσω της προσαρμογής των διατάξεων της ισχύουσας ή της μετά το 2013 νομοθεσίας ή μέσω της έκδοσης πρόσθετων κατευθυντήριων οδηγιών.»

⁴⁵ Ο αυτόματος καθορισμός ανώτατου ορίου για την ενίσχυση βάσει μιας αναλογίας σπόρων ανά εκτάριο, με συστηματικό έλεγχο των τιμολογίων αγοράς σπόρων και των ετικετών για το σύνολο των 65 000+ αιτούντων.

- 73.** Από την άποψη της ποσότητας, η διατήρηση της συνδεδεμένης στήριξης καθιστά αναγκαία τη διενέργεια μεγάλου αριθμού επιτόπιων ελέγχων, οι οποίοι συνεπάγονται μεγάλο κόστος για τα κράτη μέλη —κόστος που σπάνια εκτιμάται. Το άρθρο 68 ευθύνεται για περισσότερες από 1,43 εκατομμύρια αιτήσεις ενίσχυσης για το σύνολο των κρατών μελών⁴⁶. Παρά το γεγονός ότι οι κανονιστικές απαιτήσεις δεν τηρήθηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις, το 2011 διενεργήθηκαν περίπου 110 000 επιτόπιοι έλεγχοι με αντικείμενο αυτά τα μέτρα.
- 74.** Μολονότι η διενέργεια ορισμένων ελέγχων (επαληθεύσεις στο πλαίσιο του ΚΕΕ, κτηνιατρικοί έλεγχοι κ.λπ.) θα ήταν αναγκαία ακόμη και ελλείψει της ειδικής στήριξης, μεγάλο μέρος του υφιστάμενου φόρτου συνδέεται άμεσα με το καθεστώς της ειδικής στήριξης.
- 75.** Από την άποψη της ποιότητας, η διαπίστωση ότι ο χρονικός προγραμματισμός ορισμένων ελέγχων έκτασης δεν ήταν ο ενδεδειγμένος σε σχέση με τις επαληθεύσεις που απαιτούνται στο πλαίσιο της συνδεδεμένης στήριξης (σημείο 67) δείχνει, αφενός, ότι τα μέτρα ειδικής στήριξης συνεπάγονται περιορισμούς σε σύγκριση με τις ενιαίες ενισχύσεις και, αφετέρου, ότι οι εν λόγω περιορισμοί δεν λαμβάνονται πάντοτε επαρκώς υπόψη.
- 76.** Επιπλέον, οι διάφορες αδυναμίες που διαπιστώθηκαν σε σχέση με τους ελέγχους, όσον αφορά, παραδείγματος χάριν, την ανεπαρκή επαλήθευση της τεκμηρίωσης στο πλαίσιο των επιτόπιων ελέγχων για την ενίσχυση που αφορά την κτηνοτροφία, δείχνουν ότι, προκειμένου να είναι αποτελεσματικοί, πολλοί έλεγχοι αυτού του είδους πρέπει να βελτιωθούν με πρόσθετο κόστος ή επιβάρυνση (βλέπε **πλαίσιο 3**).

⁴⁶ Δεδομένου ότι παρέχεται στους δικαιούχους η δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση στο πλαίσιο περισσότερων μέτρων, ο συνολικός αριθμός των δικαιούχων δεν είναι άμεσα διαθέσιμος.

ΠΛΑΙΣΙΟ 3

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΑΥΤΗ ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΡΟΦΗ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ

Το βασικό ποσό της ενίσχυσης ανέρχεται μόλις σε 3 ευρώ ανά ζώο. Οι δικαιούχοι του μέτρου αυτού εισπράττουν κατά μέσο όρο περίπου 550 ευρώ.

Οι σχεδόν 2 600 επιτόπιοι έλεγχοι που διενήργησαν οι ελληνικές αρχές το 2010 υπολείπονται κατά πολύ του αριθμού των ελέγχων που θα έπρεπε να είχαν διενεργηθεί (4 800) βάσει του κανονισμού (βλέπε σημείο 65).

Στο πλαίσιο των ελέγχων αυτών, διαπιστώθηκαν αδυναμίες όσον αφορά τον έλεγχο των εγγράφων. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι ορισμένα έγγραφα απλώς απουσίαζαν μολονότι, θεωρητικώς, ο έλεγχός τους αποτελούσε προϋπόθεση της εγκυρότητας των ελέγχων. Ο δικαιούχος αιτιολόγησε την απουσία κτηνιατρικών πιστοποιητικών θανάτου των ζώων με το επιχείρημα ότι έκρινε το κόστος έκδοσης των σχετικών πιστοποιητικών δυσανάλογο προς την εισπραχθείσα ενίσχυση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- 77.** Με τον έλεγχο του Συνεδρίου διαπιστώθηκε ότι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των μέτρων στήριξης βάσει του άρθρου 68 εμφανίζουν διάφορες αδυναμίες, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της νέας ΚΓΠ.
- 78.** Το καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης (ΚΕΕ), το οποίο θεσπίστηκε το 2003, βασίστηκε στις αρχές της αποσύνδεσης των άμεσων ενισχύσεων από την παραγωγή και της απλούστευσης του καθεστώτος ενισχύσεων («ενιαία ενίσχυση»). Κατά παρέκκλιση, το άρθρο 68 παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διατηρήσουν τις συνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις σε «σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις». Ωστόσο, με τον έλεγχο του Συνεδρίου διαπιστώθηκε ότι η αιτιολόγηση των περιπτώσεων αυτών εκφεύγει σχεδόν εντελώς του ελέγχου της Επιτροπής και ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη θέσπιση συνδεδεμένων άμεσων ενισχύσεων. Επομένως, η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 68 δεν ήταν πάντοτε απολύτως συνεπής προς τις γενικές αρχές της αποσύνδεσης και της απλούστευσης που διέπουν πλέον την κοινή γεωργική πολιτική (βλέπε σημεία 14 έως 26).
- 79.** Το Συνέδριο διαπίστωσε επίσης ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία στα κράτη μέλη που να αποδεικνύουν ότι τα μέτρα που θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 68 είναι αναγκαία ή ενδεδειγμένα, και αυτό όσον αφορά την ανάγκη θέσπισής τους, την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού τους και το επίπεδο των ενισχύσεων που διατέθηκαν (βλέπε σημεία 31 έως 49). Η ανεπάρκεια στόχων και δεικτών θα αποτελέσει τροχοπέδη για τη μελλοντική αξιολόγηση των μέτρων (βλέπε σημεία 50 έως 53).
- 80.** Τέλος, το Συνέδριο επισήμανε αδυναμίες στα διοικητικά και ελεγκτικά συστήματα που αναπτύχθηκαν για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των υφιστάμενων μέτρων. Το ίδιο ίσχυσε και για τα συστήματα διαχείρισης, τους διοικητικούς ελέγχους και τους επιτόπιους ελέγχους (βλέπε σημεία 55 έως 69). Αδυναμίες αυτού του είδους επισημάνθηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις παρά την ήδη αυξημένη διαχειριστική και ελεγκτική επιβάρυνση, η οποία ενδέχεται να απαιτηθεί να αυξηθεί περαιτέρω προκειμένου να πληρωθούν οι απαιτήσεις των κανονισμών (βλέπε σημεία 70 έως 76).

- 81.** Στο πλαίσιο της θέσπισης της «μετά το 2013» ΚΓΠ, η πρόταση της Επιτροπής που τελεί επί του παρόντος υπό εξέταση προβλέπει τη διατήρηση της ειδικής στήριξης υπό τη μορφή συνδεδεμένων ενισχύσεων, χωρίς ωστόσο να καθορίζονται επαρκώς ακριβή όρια (βλέπε σημεία 27 έως 28)⁴⁷. Στο πλαίσιο αυτό, το Συνέδριο διατυπώνει τις εξής κύριες συστάσεις:

⁴⁷ Βλέπε επίσης τη γνώμη αριθ. 1/2012 του Συνεδρίου.

ΣΥΣΤΑΣΗ 1

Η ειδική στήριξη για ορισμένες γεωργικές δραστηριότητες πρέπει να βασίζεται σε στενή ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 68 και η χορήγηση αυτής της συνδεδεμένης στήριξης πρέπει να αιτιολογείται δεόντως στην Επιτροπή και να ελέγχεται από αυτή.

- α) Η Επιτροπή, προκειμένου να ανταποκριθεί στην τελική ευθύνη που υπέχει στο πλαίσιο του συστήματος της επιμερισμένης διαχείρισης, πρέπει να διαδραματίζει ενεργότερο ρόλο στον καθορισμό των κριτηρίων που διέπουν την υλοποίηση των μέτρων.
- β) Τα κράτη μέλη πρέπει να υποχρεούνται να καταδεικνύουν ότι κάθε μέτρο ειδικής στήριξης που προτίθενται να θεσπίσουν είναι αναγκαίο (από την άποψη της αναγκαιότητας της θέσπισής τους και της προστιθέμενης αξίας μιας προσέγγισης βασισμένης σε παρεκκλίσεις), ενδεδειγμένο (όσον αφορά τους μηχανισμούς εφαρμογής, τα κριτήρια ανάθεσης και το ύψος της ενίσχυσης) και ότι πληροί τα κριτήρια της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

ΣΥΣΤΑΣΗ 2

Δεδομένου του ευρέος φάσματος μέτρων που είναι δυνατό να ληφθούν, πρέπει να θεσπιστεί κατάλληλο σύστημα παρακολούθησης (μέσω του καθορισμού ενδεδειγμένων δεικτών που είναι δυνατό να υπολογίζονται βάσει καθορισμένου σημείου εκκίνησης και επαρκώς ειδικών στόχων) για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης στη συνέχεια.

ΣΥΣΤΑΣΗ 3

Μετά τη θέσπιση των μέτρων, τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόζουν ενδεδειγμένα και ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με το σύνολο των απαιτήσεων του κανονισμού.

Προκειμένου να αποφεύγεται η πρόκληση δαπανών δυσανάλογων προς την περιορισμένη κλίμακα ενός μέτρου ειδικής στήριξης, οι απαιτήσεις που σχετίζονται με την παρακολούθηση και τους ελέγχους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ήδη κατά το στάδιο σχεδιασμού του μέτρου (απλότητα εφαρμογής, «ελεγχιμότητα» των κριτηρίων κ.λπ.) και ακόμη και κατά τη λήψη της απόφασης περί της θέσπισης ενός συγκεκριμένου μέτρου.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα Ι, του οποίου προεδρεύει ο κύριος Ιωάννης ΣΑΡΜΑΣ, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 25ης Σεπτεμβρίου 2013.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Πρόεδρος

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΤΕΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2010-2013, ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 69)

(εκατομμύρια ευρώ)

Προστασία ή αναβάθμιση του περιβάλλοντος 68.1.α.i	Ποιότητα 68.1.α.ii	Εμπορία 68.1.α.iii	Καλή διαβίωση των ζώων 68.1.α.iv	Γεωργοπεριβαλλοντικά οφέλη 68.1.α.v	Αντιστάθμιση ειδικών μειονεκτημάτων σε ευάλωτους τύπους γεωργίας 68.1.β	Αποφυγή της εγκατάλειψης της γεωργικής γης 68.1.γ	Ασφάλιση 68.1.δ	Ταμεία αλληλοβοήθειας 68.1.ε	ΣΥΝΟΛΟ
Γαλλία	176	50		424	790		350	84	1 874
Ιταλία		601		396			280		1 277
Ισπανία		126		270	402				798
Ελλάδα		152			160	120			432
Ουγγαρία					185	218	15		417
Πολωνία	82	58			155				295
Φινλανδία	27	3			167				196
Πορτογαλία	8	35		53	37				133
Ρουμανία		14			118				133
Τσεχική Δημοκρατία	4	19			104				127
Κάτω Χώρες	27		55		8		32		122
Δανία	18			65	26				109
Ιρλανδία	4				96				100
Βουλγαρία		15			73				88
Ηνωμένο Βασίλειο					60				60
Αυστρία					52				52
Σλοβενία					29	20			50
Σλοβακία					45				45
Λιθουανία					36				36
Βέλγιο		4		8	18				30
Λετονία		1			20				21
Σουηδία		6	1						7
Εσθονία					5				5
Γερμανία					4				4
ΣΥΝΟΛΟ	344	1 085	1	55	1 216	2 589	677	84	6 409
						358			100 %

Πηγή: ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης.
Σημείωση: Το άθροισμα των επιμέρους στοιχείων ενδέχεται να μη συμφωνεί με τα σύνολα λόγω στρογγυλοποιήσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΓΕΝΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

ΕΛΛΑΔΑ

Ενίσχυση για τον σκληρό σίτο (θεσπισθείσα βάσει του άρθρου 68.1.α.ii)

Γενική περιγραφή: Ανά εκτάριο στρεμματική ενίσχυση για την παραγωγή σκληρού σίτου που πληροί ορισμένες απαιτήσεις ποιότητας.

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Χρησιμοποίηση συγκεκριμένων πιστοποιημένων ποικιλιών σπόρων σκληρού σίτου.
- Χρησιμοποίηση μιας ελάχιστης ποσότητας σπόρων ανά εκτάριο (80 κιλά/εκτάριο το 2010, 100 κιλά/εκτάριο το 2011).
- Μη είσπραξη χρηματοδότησης από το ισοδύναμο μέτρο αγροτικής ανάπτυξης (132).

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά εκτάριο)

	Ενδεικτική εκτίμηση ¹	Πραγματικό ποσό
2010	90 ευρώ/εκτάριο	69 ευρώ/εκτάριο
2011		80 ευρώ/εκτάριο

¹ Το μέτρο αυτό θεσπίστηκε βάσει μιας ενδεικτικής εκτίμησης που υπολογίστηκε σύμφωνα με τον διαθέσιμο προϋπολογισμό και τις προβλέψεις συμμετοχής. Δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός είναι ένα καθορισμένο μέγιστο ποσό, το ύψος της ενίσχυσης που πράγματι καταβάλλεται μπορεί να ποικίλλει, σε συνάρτηση με την πραγματική συμμετοχή.

Ενίσχυση για την εκτροφή αιγοπροβάτων σε μειονεκτικές περιοχές (άρθρο 68.1.β)

Γενική περιγραφή: Συνδεδεμένη ενίσχυση για την εκτροφή αιγοπροβάτων χορηγούμενη για κοπάδια που βρίσκονται σε ή μετακινούνται προς μειονεκτικές ή ορεινές περιοχές. Επιπλέον της βασικής ενίσχυσης, χορηγείται συμπληρωματική ενίσχυση για «εγχώριες φυλές» ζώων, ενώ υψηλότερο ποσό καταβάλλεται για μετακινούμενα κοπάδια.

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Προβατίνες και αίγες ηλικίας άνω του ενός έτους στις 31 Δεκεμβρίου.
- Περίοδος υποχρεωτικής κατοχής από τις 15 Μαΐου έως τις 31 Δεκεμβρίου.
- Κατοχή τουλάχιστον 50 επιλέξιμων θηλυκών (προβατίνων ή αιγών).
- Βασική ενίσχυση: το κοπάδι να βρίσκεται σε μειονεκτική ή ορεινή περιοχή.
- Συμπληρωματική ενίσχυση «εγχώριας φυλής»: θηλυκά ζώα που ανήκουν σε συγκεκριμένη ελληνική εγχώρια φυλή και είναι εγγεγραμμένα σε γενεαλογικό μητρώο ζώων (η συμπληρωματική ενίσχυση «εγχώριας φυλής» δεν μπορεί να χορηγείται ταυτόχρονα με την ενίσχυση μετακινούμενου κοπαδιού).
- Ενίσχυση μετακινούμενου κοπαδιού: μετακίνηση ποσοστού μεγαλύτερου του 90 % των ζώων για διάστημα τουλάχιστον 90 ημερών από μη μειονεκτική σε μειονεκτική περιοχή.

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά επιλέξιμο ζώο)

Βασική ενίσχυση	3 ευρώ / επιλέξιμο θηλυκό ζώο
Συμπληρωματική ενίσχυση εγχώριας φυλής	2 ευρώ / επιλέξιμο θηλυκό ζώο
Ενίσχυση μετακινούμενου κοπαδιού	4 ευρώ / επιλέξιμο θηλυκό ζώο

Στην πράξη, το 95 % των πληρωμών αφορούν τη βασική ενίσχυση.

Νέα δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης σε μειονεκτικές ή ορεινές περιοχές (άρθρο 68.1.γ)

Γενική περιγραφή: Κατανομή έως και 4 πρόσθετων δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε μειονεκτικές ή ορεινές περιοχές που καλύπτονται από το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2007-2013.

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Περιοχή που έχει χαρακτηριστεί μειονεκτική ή ορεινή.
- Κατοχή τουλάχιστον 1 εκταρίου επιλέξιμης έκτασης χωρίς συναφή δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης.
- Στην πράξη, δεδομένου του περιορισμένου προϋπολογισμού, η ενίσχυση χορηγήθηκε σε περιορισμένο αριθμό αιτούντων, βάσει ενός συστήματος βαθμών που δίνει προτεραιότητα σε νέες και/ή μικρότερου μεγέθους γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Ύψος ενίσχυσης: Τα νέα δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης αντιστοιχούν σε 300 ευρώ/εκτάριο.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Ενίσχυση για αμειψισπορά σε μη αρδευόμενες περιοχές (άρθρο 68.1.α.ν)

Γενική περιγραφή: Πρόκειται για μία ανά εκτάριο στρεμματική ενίσχυση, η οποία χορηγείται για δηλωθείσα έκταση (έως 100 εκτάρια) που περιλαμβάνει σε συγκεκριμένα ποσοστά αροτραίες καλλιέργειες ως επιλογή εναλλακτική των δημητριακών και της αγρανάπαυσης. Παρά τον τίτλο του, το μέτρο δεν επιβάλλει άμεσα όρους σχετικούς με αμειψισπορά.

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Ο δικαιούχος πρέπει να έχει εγγραφεί το 2007 ως καλλιεργητής αροτραίων φυτών με δικαιώματα απόσυρσης ή αγρανάπαυσης.
- Τα αγροτεμάχια αροτραίων καλλιεργειών πρέπει να βρίσκονται σε μη αρδευόμενη περιοχή, και να έχουν χαρακτηριστεί ως έχοντα απόδοση μικρότερη των 2 τόνων/εκτάριο.
- Καλλιέργεια σε ποσοστό τουλάχιστον 20 % μη σιτηρών (ελαιούχοι σπόροι, πρωτεϊνούχες καλλιέργειες και ψυχανθή που απαριθμούνται στην εθνική νομοθεσία) και συμμόρφωση με συντελεστή αγρανάπαυσης της τάξης του 10-25 %, ανάλογα με την περιοχή.
- Συμπληρωματική ενίσχυση 1: καλλιέργειες εκτός σιτηρών σε ποσοστό τουλάχιστον 25 %.
- Συμπληρωματική ενίσχυση 2: καλλιέργεια ψυχανθών σε ποσοστό τουλάχιστον 25 %.

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά εκτάριο)

Βασική ενίσχυση	60 ευρώ/εκτάριο
Συμπληρωματική ενίσχυση 1	20 ευρώ/εκτάριο
Συμπληρωματική ενίσχυση 2	20 ευρώ/εκτάριο

Ενίσχυση για τον γαλακτοκομικό τομέα σε μειονεκτικές περιοχές (άρθρο 68.1.β)

Γενική περιγραφή: Συνδεδεμένη άμεση ενίσχυση για αγελάδες γαλακτοπαραγωγής σε μειονεκτικές περιοχές. Η ενίσχυση περιορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 100 ζώα ανά γεωργική εκμετάλλευση. Πρόσθετη στήριξη χορηγείται σε γεωργούς με μια ελάχιστη έκταση καλλιεργούμενη για την παραγωγή ζωοτροφών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Γεωργική εκμετάλλευση που διαθέτει ποσοστώσεις γάλακτος και πραγματοποιεί πωλήσεις, και η οποία βρίσκεται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ορεινή, απερημωμένη ή με ειδικούς περιορισμούς.
- Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής ηλικίας άνω των 24 μηνών, ορθά ταυτοποιημένες και κατεχόμενες στις 30 Απριλίου (δεν προβλέπεται περίοδος υποχρεωτικής κατοχής).
- Πρόσθετη συνιστώσα βάσει έκτασης: τουλάχιστον 0,4 εκτάρια έκτασης καλλιεργούμενης για την παραγωγή ζωοτροφών ανά επιλέξιμη αγελάδα.

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά επιλέξιμο ζώο)

		Ενδεικτικά ποσά	Πραγματικά ποσά	
			2010	2011
Βασική ενίσχυση — ορεινές περιοχές και περιοχές με ειδικούς περιορισμούς	Πρώτες 40	60	59,15	59,41
	Επόμενες 60	48	47,32	47,52
Βασική ενίσχυση — απερημωμένες περιοχές	Πρώτες 40	49	48,57	47,85
	Επόμενες 60	40	38,56	38,28
Πρόσθετη συνιστώσα βάσει έκτασης	Πρώτες 40	55	38,88	38,55
	Επόμενες 60	44	27,22	26,98

Ενίσχυση για πρόβειο και αίγαιο κρέας (άρθρο 68.1.β)

Γενική περιγραφή: Συνδεδεμένη ενίσχυση για προβατίνες και αίγες χορηγούμενη σε παραγωγούς κρέατος που συμμετέχουν σε συλλογικές δράσεις (π.χ. υποδομή, εμπορία, κατάρτιση).

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Προβατίνες και αίγες ηλικίας άνω του ενός έτους **που δεν προορίζονται για γαλακτοπαραγωγή** (ή οι οποίες έχουν ήδη γεννήσει) που κατέχονται την 1η Ιανουαρίου (δεν προβλέπεται περίοδος υποχρεωτικής κατοχής).
- Συμμετοχή σε ομάδα παραγωγών που πληροί ορισμένα κριτήρια (π.χ. υποδομή, εμπορία, κατάρτιση), κατοχή τουλάχιστον 5 000 ζώων αναπαραγωγής και δέσμευση διατήρησης του 90 % αυτού του ζωικού κεφαλαίου για 3 έτη.

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά επιλέξιμο ζώο)

	Ενδεικτική εκτίμηση	Πραγματικό ποσό
2010	4,30 ευρώ	5,03 ευρώ
2011		4,58 ευρώ

ΓΑΛΛΙΑ**Πρόσθετη ενίσχυση για πρωτεϊνούχες καλλιέργειες (άρθρο 68.1.α.i)**

Γενική περιγραφή: Ανά εκτάριο ενίσχυση για την ενθάρρυνση της καλλιέργειας σε μεγάλο ποσοστό πρωτεϊνούχων φυτών, τα οποία θεωρείται ότι έχουν σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη. Αργότερα θεσπίστηκε άλλη μορφή ενίσχυσης για την καλλιέργεια κτηνοτροφικών ψυχανθών σε νέες εκτάσεις, η οποία δεν εμφανιζόταν στα έγγραφα προγραμματισμού που διαβιβάστηκαν αρχικώς στην Επιτροπή.

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Επιλέξιμες καλλιέργειες/ποικιλίες: πρωτεϊνούχες καλλιέργειες (μπιζέλια, κουκιά, γλυκά λούπινα) και κτηνοτροφικά ψυχανθή (σανός τριφυλλίου, τριφύλλι, ονοβρύχης).
- Συνθήκες καλλιέργειας: σπορά πριν από τις 31 Μαΐου, διατήρηση των φυτών σε φυσιολογική κατάσταση ανάπτυξης και φροντίδας, συγκομιδή των πρωτεϊνούχων φυτών μετά το στάδιο της γαλακτικής ωρίμανσης.
- Ειδικά κριτήρια για τα κτηνοτροφικά ψυχανθή: φύτευση σε αγροτεμάχιο στο οποίο το προηγούμενο έτος είχαν φυτευτεί σιτηρά, ελαιούχοι σπόροι και πρωτεϊνούχες καλλιέργειες, μη είσπραξη ενίσχυσης στο πλαίσιο γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή.

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά εκτάριο)

	Πρωτεϊνούχες καλλιέργειες		Κτηνοτροφικά ψυχανθή	
	Εκτιμώμενο	Πραγματικό	Εκτιμώμενο	Πραγματικό
2010	150 ευρώ/εκτάριο	100 ευρώ/εκτάριο	—	13,5 ευρώ/εκτάριο
2011	125 ευρώ/εκτάριο	140 ευρώ/εκτάριο	—	16 ευρώ/εκτάριο
2012	100 ευρώ/εκτάριο	ά.α.	—	ά.α.

Η ενίσχυση για πρωτεϊνούχες καλλιέργειες περιγράφεται ως «πρόσθετη» επειδή, το 2010 και το 2011, τα ποσά που αναφέρονται στον ανωτέρω πίνακα καταβλήθηκαν επιπλέον του ποσού των 56 ευρώ/εκτάριο βάσει ενός υφιστάμενου συνδεδεμένου μέτρου το οποίο αποσύρθηκε μόλις το 2012.

Το επιμέρους μέτρο για τα «κτηνοτροφικά ψυχανθή» αντιστοιχεί μόλις σε 1 εκατομμύριο ευρώ από τα 40 εκατομμύρια ευρώ που προβλέφθηκαν στον προϋπολογισμό για το μέτρο για τις πρωτεϊνούχες καλλιέργειες το 2010 και το 2011.

Ενίσχυση για τη συνέχιση της βιολογικής γεωργίας (άρθρο 68.1.α.v)

Γενική περιγραφή: Στρεμματική ενίσχυση για τη στήριξη βιολογικών γεωργών, που αντισταθμίζει τις πρόσθετες δαπάνες και τα προβλήματα που δεν καλύπτονται επαρκώς από τις τιμές της αγοράς.

Από το έτος συγκομιδής 2011 εφαρμόζεται και ένα δεύτερο μέτρο, για τη «μετάβαση στη βιολογική γεωργία» (**δεν επελέγη στο πλαίσιο του ελέγχου**). Πρόκειται επίσης για στρεμματική ενίσχυση, με υψηλότερα ποσά ενίσχυσης για εκτάσεις που στρέφονται στη βιολογική γεωργία.

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Κάθε αγροτεμάχιο για το οποίο ζητείται ενίσχυση πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές της βιολογικής γεωργίας (δεν απαιτείται να χρησιμοποιούνται όλα τα αγροτεμάχια για βιολογική γεωργία).
- Να μην έχει εισπραχθεί ενίσχυση βάσει γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου.

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά εκτάριο)

Κηπευτικά και δενδροκομία	590 ευρώ/εκτάριο
Λαχανικά, άμπελοι και αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά	150 ευρώ/εκτάριο
Ετήσιες καλλιέργειες (σιτηρά κ.λπ.)	100 ευρώ/εκτάριο
Χορτολιβαδικές εκτάσεις και καστανέωνες	80 ευρώ/εκτάριο
Ερεικώνες, θερινοί βοσκότοποι και ανοιχτοί χώροι ενσταβλισμού	25 ευρώ/εκτάριο (από το 2011)

Ενίσχυση για την εκτροφή αιγοπροβάτων (άρθρο 68.1.β)

Γενική περιγραφή: Συνδεδεμένη ενίσχυση για προβατίνες ή αίγες (κρεατοπαραγωγής ή γαλακτοπαραγωγής). Επιπλέον της βασικής ενίσχυσης, διατίθεται συμπληρωματική ενίσχυση για προβατοειδή βάσει κριτηρίων εμπορίας και για αιγοειδή βάσει υγειονομικών κριτηρίων.

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Προβατίνες και αίγες ηλικίας άνω του ενός έτους (ή οι οποίες έχουν ήδη γεννήσει) στο τέλος της περιόδου υποχρεωτικής κατοχής (είναι δυνατή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η αντικατάστασή τους από θηλυκά αρνιά/ερίφια κατά την περίοδο υποχρεωτικής κατοχής τους, σε ποσοστό έως και 20 % κατ' ανώτατο όριο του συνολικού δηλωθέντος κοπαδιού).
- Περίοδος υποχρεωτικής κατοχής διάρκειας 100 ημερών, η οποία αρχίζει την 1η Φεβρουαρίου.
- Κατ' ελάχιστον 50 επιλέξιμες προβατίνες ή 25 επιλέξιμες αίγες (στην περίπτωση των αιγών, ενίσχυση χορηγείται κατ' ανώτατο όριο για 400 ζώα).
- Για τα πρόβατα, συμμόρφωση με τον ελάχιστο συντελεστή παραγωγικότητας (αριθμός γεννήσεων / προβατίνες) κατά το έτος ν-1.
- Συμπληρωματική ενίσχυση για προβατοειδή: κτηνοτρόφοι που είναι μέλη εμπορικών οργανώσεων παραγωγών ή έχουν υπογράψει συμβάσεις εμπορίας.
- Συμπληρωματική ενίσχυση για αιγοειδή: παραγωγοί που εφαρμόζουν τον οδηγό ορθών υγειονομικών πρακτικών ή τον αμοιβαίο κώδικα.

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά επιλέξιμο ζώο)

	Ενδεικτική εκτίμηση	Πραγματικό ποσό 2010	Πραγματικό ποσό 2011
Προβατοειδή			
βασική ενίσχυση	21,00	20,58	20,76
συμπληρωματική ενίσχυση	—	3,00	3,00
Αιγοειδή			
βασική ενίσχυση	13,00	8,93	8,75
συμπληρωματική ενίσχυση	—	3,00	3,00

Ασφάλιση καλλιεργειών (άρθρο 68.1.δ)

Γενική περιγραφή: Επιδότηση ασφαλιστρών για ασφάλιση καλλιεργειών έναντι των οικονομικών ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή καιρικά φαινόμενα.

Κύριες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

- Το μέτρο περιορίζεται σε ασφαλίστρα ασφάλισης καλλιεργειών (φυτών).
- Οι κύριες προϋποθέσεις προβλέπονται στο άρθρο 70 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 και στο άρθρο 47 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1120/2009.

Ύψος ενίσχυσης: 65 % του επιλέξιμου τμήματος των ασφαλιστρών, το οποίο είναι το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ.

ΙΤΑΛΙΑ

Αμειψισπορά (άρθρο 68.1.α.ν)

Γενική περιγραφή: Στρεμματική ενίσχυση χορηγούμενη σε γεωργούς που εφαρμόζουν αμειψισπορά ανά διετία στο ίδιο αγροτεμάχιο, εναλλάσσοντας μεταξύ σιτηρών και πρωτεϊνούχων ή ελαιωδών βελτιωτικών του εδάφους καλλιεργειών.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Επιλέξιμες περιφέρειες: Abruzzo, Basilicata, Καλαβρία, Καμπανία, Lazio, Marche, Molise, Puglia, Σαρδηνία, Σικελία, Τοσκάνη και Umbria.
- Επιλέξιμες ποικιλίες: ψυχανθή και σιτηρά όπως ορίζονται στην εθνική νομοθεσία.
- Επιλέξιμα είναι τα αγροτεμάχια εμβαδού τουλάχιστον 500 m².
- Η διετής αμειψισπορά πρέπει να ακολουθεί τους εξής κύκλους:

Αμειψισπορά πρώτη διετία		Αμειψισπορά δεύτερη διετία		Επιλέξιμη
έτος 1	έτος 2	έτος 3	έτος 4	
σιτηρά	ψυχανθή	σιτηρά	ψυχανθή	Ναι
σιτηρά	ψυχανθή	ψυχανθή	σιτηρά	Ναι
ψυχανθή	σιτηρά	ψυχανθή	σιτηρά	Ναι
ψυχανθή	σιτηρά	σιτηρά	ψυχανθή	Όχι

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά εκτάριο)

	Μέγιστα ποσά	Πραγματικά ποσά	Δηλωθέντα εκτάρια	Επιλέξιμα εκτάρια
2010	100 ευρώ/εκτάριο	100 ευρώ/εκτάριο	902 490	888 877
2011	100 ευρώ/εκτάριο	92 ευρώ/εκτάριο ¹	ά.α.	ά.α.

¹ Το ποσό ήταν ακόμη προσωρινό στις αρχές του 2012, έχοντας καθοριστεί βάσει μιας αναμενόμενης αύξησης του αριθμού των αιτούντων.

Βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων στον τομέα των βοοειδών (άρθρο 68.1.α.ii)

Γενική περιγραφή: Άμεση ενίσχυση ανά ζώο χορηγούμενη για τα μοσχάρια κρεατοπαραγωγής ή τις θηλάζουσες αγελάδες διπλού σκοπού (που χρησιμοποιούνται τόσο για γαλακτοπαραγωγή όσο και για κρεατοπαραγωγή). Το μέτρο περιλαμβάνει μια πρόσθετη πριμοδότηση για σφαγή βοοειδών που έχουν εκτραφεί σύμφωνα με πρωτόκολλα σήμανσης ποιότητας ή σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμμετέχουν σε αναγνωρισμένα καθεστάτα σήμανσης ΠΟΠ (προστατευόμενη ονομασία προέλευσης) ή ΠΓΕ (προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη).

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Τα μοσχάρια πρέπει να έχουν γεννηθεί είτε από θηλάζουσες αγελάδες που ανήκουν σε συγκεκριμένες φυλές εγγεγραμμένες στο γενεαλογικό μητρώο ζώων είτε από θηλάζουσες αγελάδες που ανήκουν σε συγκεκριμένες φυλές διπλού σκοπού που χρησιμοποιούνται μόνο για κρεατοπαραγωγή και είναι εγγεγραμμένες στο εθνικό μητρώο φυλών.
- Προκειμένου να εισπράξουν την πριμοδότηση για σφαγή, οι κτηνοτρόφοι πρέπει να έχουν συμμορφωθεί κατά την εκτροφή των ζώων με εγκεκριμένο προαιρετικό κώδικα ή να συμμετέχουν σε καθεστώς σήμανσης ποιότητας κρέατος εγκεκριμένο από το ΜΙΡΑΑΡ¹. Τα ζώα προς σφαγή πρέπει να είναι ηλικίας μεταξύ 12 και 24 μηνών και να έχουν εκτραφεί από τον δικαιούχο για διάστημα τουλάχιστον επτά μηνών.

Ύψος ενίσχυσης (ευρώ ανά επιλέξιμο ζώο)

		Προϋπολογισμός (χιλιάδες ευρώ)	Μέγιστο ενδεικτικό ποσό (ευρώ/ζώο)	Τελικό ποσό (ευρώ/ζώο)
Μοσχάρια θηλάζουσών αγελάδων	Πρωτοτόκα ¹ βοοειδή κρεατοπαραγωγής εγγεγραμμένα στο γενεαλογικό μητρώο ζώων	24 000	200	172,30
	Πολύτοκα βοοειδή κρεατοπαραγωγής εγγεγραμμένα στο γενεαλογικό μητρώο ζώων		150	129,23
	Μεικτές φυλές εγγεγραμμένες στο μητρώο		60	55,93
Μοσχάρια κρεατοπαραγωγής	Σύμφωνα με προδιαγραφές προαιρετικού καθεστώτος σήμανσης	27 250	50	42,63
	Πιστοποιημένη ΠΟΠ/ΠΓΕ βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου ²		90	76,73

¹ Οι πρωτοτόκες αγελάδες έχουν γεννήσει μία μόνον φορά, οι πολύτοκες τουλάχιστον δύο.

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2006, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ L 93 της 31.3.2006, σ. 12).

¹ Υπουργείο Γεωργίας, Τροφίμων και Δασών.

Ασφάλιση (άρθρο 68.1.δ)

Γενική περιγραφή: Επιδοτήσεις ασφαλιστρών για την ασφάλιση καλλιεργειών έναντι κινδύνων που συνδέονται με καιρικά φαινόμενα (χαλάζι, ισχυροί άνεμοι, έντονη βροχόπτωση κ.λπ.) ή έναντι ασθενειών των ζώων ή των φυτών, σε περίπτωση που οι απώλειες υπερβαίνουν το 30 % της ετήσιας παραγωγής.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Ασφαλιστήρια συμβόλαια διάρκειας ενός έτους κατ' ανώτατο όριο με εγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία (συνήθως μέσω ενώσεων παραγωγών (Consorti di Difesa)).
- Ασφάλιση του συνόλου της παραγωγής συγκεκριμένου προϊόντος σε ένα ή περισσότερα αγροτεμάχια που βρίσκονται στον ίδιο δήμο.
- Η ασφαλισμένη αξία κάθε προϊόντος δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τιμές αναφοράς που προβλέπονται ετησίως στο εθνικό σχέδιο ασφάλισης του Υπουργείου.
- Το ποσό της στήριξης υπολογίζεται ως το χαμηλότερο από τα εξής ποσά α) τα καταβαλλόμενα ασφάλιστρα και β) το πλασματικό κόστος της ασφάλισης που υπολογίζει το ISMEA² βάσει των ζημιών που καταγράφηκαν στους ίδιους δήμους κατά τα προηγούμενα πέντε ή έξι έτη.

Ύψος ενίσχυσης: 65 % του επιλέξιμου τμήματος των ασφαλιστρών, το οποίο είναι το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό βάσει του κανονισμού της ΕΕ.

Έως το 2010, ένα εθνικό μέτρο παρείχε αντίστοιχη ενίσχυση με συντελεστή επιδότησης 80 %.

² Το ISMEA (Istituto di Servizi per il Mercato Agricolo Alimentare — Ινστιτούτο υπηρεσιών για την αγορά γεωργικών προϊόντων διατροφής) είναι δημόσιος φορέας αρμόδιος για στατιστικές, μελέτες και αναλύσεις στον γεωργικό τομέα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

I.

Παρά το γεγονός ότι με το άρθρο 68 αυξήθηκε ο αριθμός των στόχων για τους οποίους θα μπορούσαν να χορηγηθούν ενισχύσεις εντός μέγιστου ορίου 10 %, θεσπίστηκε επίσης αυστηρότερος περιορισμός για τις συνδεδεμένες ενισχύσεις (κατά μέγιστο ποσοστό 3,5 % των εθνικών ανωτάτων ορίων του κράτους μέλους).

IV.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος στήριξης το οποίο περιλαμβάνει τη δυνατότητα χορήγησης συνδεδεμένων ενισχύσεων δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τον γενικό προσανατολισμό του καθεστώτος άμεσων ενισχύσεων προς την αποσύνδεση, δεδομένου ότι η δυνατότητα αυτή είναι περιορισμένη (στο 3,5 % του εθνικού ανώτατου ορίου) και είναι συμβατή με τους κανόνες του ΠΟΕ.

V.

Ο νομοθέτης θεώρησε ότι είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών να εντοπίζουν τους τύπους γεωργίας ή γεωργικών τομέων προς στήριξη με την εφαρμογή μέτρων βάσει του άρθρου 68. Κρίθηκε ότι τα κράτη μέλη είναι σε καλύτερη θέση να προσδιορίζουν προβληματικές περιφέρειες ή προβληματικούς τομείς στην επικράτειά τους και να καθορίζουν προτεραιότητες μεταξύ των διαφόρων αναγκών με σκοπό την παροχή στοχοθετημένης στήριξης.

Η πρόταση της Επιτροπής για τη μετά το 2013 ΚΓΠ περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη με σκοπό τη μέτρηση των επιδόσεων της κοινής γεωργικής πολιτικής, καθώς και μέτρων του πρώτου και του δεύτερου πυλώνα.

VI.

Όπως αναγνωρίστηκε από το Συνέδριο στην υποσημείωση 44, η Επιτροπή είχε ήδη εντοπίσει διάφορες αδυναμίες στο πλαίσιο της διαδικασίας εκκαθάρισης των λογαριασμών. Ορισμένες από τις αδυναμίες αφορούν πολύ περιορισμένο αριθμό δικαιούχων και όχι γενικές συστημικές αδυναμίες.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

VII.

Η πρόταση της Επιτροπής με τίτλο «μετά το 2013 ΚΓΠ» όσον αφορά την προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς: κατάλογος για τους επιλέξιμους τομείς και τις επιλέξιμες παραγωγές, καθορισμένα ποσοτικά όρια, περιορισμένο ποσοστό του εθνικού ανώτατου ορίου του κράτους μέλους για τις άμεσες ενισχύσεις, έγκριση της Επιτροπής πάνω από ένα ορισμένο επίπεδο του εν λόγω ποσοστού, όροι για τη χορήγηση της στήριξης (προς διευκρίνιση με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις).

VII. α)

Στο πλαίσιο της μετά το 2013 ΚΓΠ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις στοχοθετημένες περιοχές, τους επιλεγμένους τύπους γεωργίας ή τομείς και το επίπεδο στήριξης που πρόκειται να χορηγηθεί. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα περιγράφουν τους λόγους για τους οποίους προβλέπεται η συνδεδεμένη στήριξη και ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Εάν η απόφαση που έλαβε το κράτος μέλος συνεπάγεται παρέκκλιση από το βασικό ποσοστό του εθνικού ανώτατου ορίου, θα απαιτείται λεπτομερής περιγραφή της ιδιαίτερης κατάστασης που επικρατεί στη στοχοθετημένη περιοχή και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των τύπων γεωργίας ή συγκεκριμένων τομέων που δικαιολογούν την αύξηση του επιπέδου στήριξης. Όταν η απόφαση του κράτους μέλους υπόκειται σε έγκριση, θα πρέπει να αποδεικνύεται η ύπαρξη ειδικών περιορισμών, όπως η έλλειψη εναλλακτικών λύσεων ή η ανάγκη παροχής σταθερού εφοδιασμού σε τοπική μεταποιητική βιομηχανία.

VII. α) Πρώτη περίπτωση

Σύμφωνα με τον πολιτικό συμβιβασμό (προκαταρκτική συμφωνία με τους συννομοθέτες), στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της μετά το 2013 ΚΓΠ, η Επιτροπή έχει την εξουσία να καθορίζει τους όρους για τη χορήγηση της ενίσχυσης, μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

Στόχος της Επιτροπής είναι η σαφής απλούστευση σε σύγκριση με την ισχύουσα ειδική στήριξη, δεδομένου ότι η προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη θα αφορά μόνο ένα από τα εννέα υφιστάμενα μέτρα βάσει του άρθρου 68. Αυτό σημαίνει ότι, μολονότι ο κατάλογος επιλέξιμων τομέων είναι περισσότερο εκτεταμένος από ό,τι προηγουμένως, ο αριθμός και η πολυμορφία των στόχων στήριξης περιορίζονται σε μία κατηγορία (δηλαδή στον ευάλωτο οικονομικό χαρακτήρα ορισμένων τύπων γεωργίας). Η Επιτροπή θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί ο κίνδυνος αλληλεπικάλυψης και η σώρευση στήριξης.

VII. α) Δεύτερη περίπτωση

Βάσει των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, θα προσδιοριστούν κυρίως οι όροι για τη χορήγηση της στήριξης.

Κατά γενικό κανόνα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις στοχοθετημένες περιοχές, τους επιλεγμένους τύπους γεωργίας ή τομείς και τα επίπεδα στήριξης που πρόκειται να χορηγηθούν. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα περιγράφουν τους λόγους για τους οποίους προβλέπεται η συνδεδεμένη στήριξη και ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Εάν η απόφαση που έλαβε το κράτος μέλος συνεπάγεται παρέκκλιση από το βασικό ποσοστό του εθνικού ανώτατου ορίου, θα απαιτείται λεπτομερής περιγραφή της ιδιαίτερης κατάστασης που επικρατεί στη στοχοθετημένη περιοχή και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των τύπων γεωργίας ή συγκεκριμένων τομέων που δικαιολογούν την αύξηση του επιπέδου στήριξης. Όταν η απόφαση του κράτους μέλους υπόκειται σε έγκριση, θα πρέπει να αποδεικνύονται ειδικές ανάγκες, όπως η έλλειψη εναλλακτικών λύσεων ή η ανάγκη παροχής σταθερού εφοδιασμού σε τοπική μεταποιητική βιομηχανία.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

VII. β)

Οι κανόνες εφαρμογής που πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή θα προβλέπουν την υποχρέωση για τα κράτη μέλη να ενημερώνουν περιοδικά σχετικά με την πραγματική αξιοποίηση των εφαρμοζόμενων μέτρων. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι απαραίτητες για την Επιτροπή προκειμένου αυτή να συμμορφωθεί με τη δική της υποχρέωση να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στον ΠΟΕ, δεδομένου ότι η συνδεδεμένη στήριξη θεωρείται παρέκκλιση από τον παγκόσμιο προσανατολισμό των καθεστώτων άμεσων ενισχύσεων προς την αποσύνδεση.

Θα απαιτούνται ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν για κάθε είδους μέτρο στήριξης και σχετικά με τα ποσά που όντως καταβλήθηκαν, καθώς και για τον αριθμό των δικαιούχων ανά περιοχή, τομέα και/ή τον τύπο γεωργίας σε κάθε κράτος μέλος.

Οι γνωστοποιήσεις αυτές θα επιτρέψουν στην Επιτροπή να παρακολουθεί την πραγματική εφαρμογή του καθεστώτος για όλα τα μέτρα στήριξης που εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τον συγκεκριμένο τομέα, καθώς και τη συμμόρφωση προς τα ανώτατα δημοσιονομικά όρια που έχουν καθοριστεί.

Γενικότερα, ο πολιτικός συμβιβασμός περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη με σκοπό τη μέτρηση των επιδόσεων της κοινής γεωργικής πολιτικής, καθώς και μέτρων του πρώτου και του δεύτερου πυλώνα.

VII. γ)

Τα κράτη μέλη είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων και τον σχεδιασμό των μέτρων στήριξης που πρέπει να εφαρμοστούν και θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι τα μέτρα αυτά είναι επαληθεύσιμα και ελέγξιμα. Συνεπώς, θα λαμβάνουν υπόψη τις δαπάνες διαχείρισης και ελέγχου που προκύπτουν από την ενδεχόμενη εφαρμογή μέτρων συνδεδεμένης στήριξης και την ενδεχόμενη ανάγκη θέσπισης ad hoc συστημάτων ελέγχου.

15.

Συνδεδεμένα μέτρα στον τομέα της κτηνοτροφίας προβλέπονται στο άρθρο 68, παράγραφος 1, στοιχείο β), το οποίο καλύπτει περιορισμένο κατάλογο τομέων, συμπεριλαμβανομένων των τομέων των βοοειδών και των αιγοπροβάτων για ευάλωτους τύπους γεωργίας. Η θέσπιση αυτής της στήριξης δεν είναι αυτόματη, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να θεσπίσουν την εν λόγω στήριξη πρέπει να προσδιορίζουν αν είναι απαραίτητο και να στοχεύουν ευάλωτους τύπους γεωργίας στους εν λόγω τομείς. Στο πλαίσιο αυτό, τίποτα δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να συνεχίσει να εφαρμόζει το μέτρο στήριξης που κρίνεται ενδεδειγμένο για τον στόχο που έχει οριστεί.

Κοινή απάντηση στα σημεία 16 και 17

Η δυνατότητα που προσφέρεται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν συνδεδεμένες ενισχύσεις δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τον γενικό προσανατολισμό της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ του 2003 προς την κατεύθυνση της αποσύνδεσης, δεδομένου ότι περιορίζεται σε μέγιστο ποσοστό 3,5 % του εθνικού ανώτατου ορίου για τις άμεσες ενισχύσεις.

18.

Ο κίνδυνος να αυξηθεί η χρήση της μερικής αποσύνδεσης έχει μετριαστεί, δεδομένου ότι οι όροι που προβλέπονται για ειδική στήριξη βάσει των άρθρων 68-72 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 είναι πιο περιοριστικοί από αυτούς που ισχύουν στο πλαίσιο του προηγούμενου άρθρου 69, και τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα υπόκεινται σε έγκριση της Επιτροπής.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

19.

Το περιθώριο εκτίμησης όσον αφορά την έννοια «σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις» που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 35 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 περιορίζεται λόγω των άρθρων 68, 70, 71 και 72 του κανονισμού, καθώς και των άρθρων 37 έως 49 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1120/2009 της Επιτροπής και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1122/2009 όσον αφορά την επαλήθευσή του.

Κοινή απάντηση στα σημεία 20 και 21

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να της κοινοποιούν την απόφαση εφαρμογής ειδικών μέτρων στήριξης. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή καθορίζει το ετήσιο εφαρμοστέο ανώτατο δημοσιονομικό όριο. Επιπλέον, εκτός από την ειδική έγκριση της Επιτροπής που απαιτείται για τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, η Επιτροπή αξιολογεί όλα τα κοινοποιούμενα μέτρα, προκειμένου να εντοπίσει σημαντικά πιθανά προβλήματα συμβατότητας με το ισχύον νομικό πλαίσιο.

22.

Βλ. απάντηση στο πλαίσιο 1.

Πλαίσιο 1

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα ενίσχυσης για το «περιβάλλον» και το «γεωργοπεριβάλλον» είναι σαφώς διακριτά¹. Τα «γεωργοπεριβαλλοντικά» μέτρα υπόκεινται σε ειδικές απαιτήσεις και σε ανώτατο όριο ίσο με το 10 % του εθνικού ανώτατου ορίου του κράτους μέλους και είναι επίσης εγκεκριμένα από την Επιτροπή. Οι απαιτήσεις αυτές είναι παρόμοιες με αυτές που εφαρμόζονται σε αντίστοιχα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα που περιλαμβάνονται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης. Τα μέτρα για το «περιβάλλον» δίνουν στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία, δεδομένου ότι δεν υπόκεινται στις ίδιες απαιτήσεις, ενώ υπόκεινται σε πιο περιορισμένο ανώτατο όριο².

¹ Όπως προβλέπεται στο άρθρο 68, στοιχείο α), σημεία (i) και (ν), του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 και στα άρθρα 40, 44 και στο παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1120/2009.

² 3,5 % του εθνικού ανώτατου ορίου του κράτους μέλους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 69, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009.

24.

Οκτώ από τα εννέα είδη μέτρων δεν υπόκεινται σε έγκριση της Επιτροπής.

Δεδομένου ότι οι κοινοποιήσεις γίνονται σύμφωνα με το παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1120/2009, αυτό σημαίνει ότι δεν περιέχουν όλες τις λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω μέτρα. Σε γενικές γραμμές, οι εθνικοί εκτελεστικοί κανόνες είναι πιο λεπτομερείς από τις πληροφορίες που κοινοποιούνται στην Επιτροπή. Αυτό επισημάνθηκε κατά τη διάρκεια των ελέγχων που πραγματοποιούνται από την Επιτροπή στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της εκκαθάρισης λογαριασμών.

26.

Η Δανία κοινοποίησε αρχικά το σχετικό μέτρο βάσει του άρθρου 68, παράγραφος 1, στοιχείο α), σημείο ν), του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009, που προσφέρει αντιστάθμιση για την ανάληψη γεωργοπεριβαλλοντικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης του μέτρου προέκυψε ότι το προβλεπόμενο μέτρο ήταν στην πραγματικότητα επενδυτικό μέτρο για τη φύτευση ενεργειακών καλλιεργειών και όχι γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο. Ως εκ τούτου, η Δανία αναδιτύπωσε το μέτρο, ώστε να καταστεί συμβατό με το άρθρο 68, παράγραφος 1, στοιχείο α), σημείο i).

27. α)

Στόχος της Επιτροπής είναι η καθιέρωση σαφούς απλούστευσης σε σύγκριση με την ισχύουσα ειδική στήριξη, δεδομένου ότι η προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη θα αφορά μόνο ένα από τα υφιστάμενα εννέα μέτρα στο πλαίσιο του άρθρου 68. Αυτό σημαίνει ότι, μολονότι ο κατάλογος επιλέξιμων τομέων είναι περισσότερο εκτεταμένος από ό,τι προηγουμένως, ο αριθμός και η πολυμορφία των στόχων στήριξης περιορίζονται σε μία κατηγορία (δηλαδή στον ευάλωτο οικονομικό χαρακτήρα ορισμένων τύπων γεωργίας). Η Επιτροπή θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί ο κίνδυνος αλληλεπικάλυψης και η σώρευση στήριξης.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

27. γ) i)

Με βάση τους όρους που καθορίζονται από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα να εντοπίζουν τύπους γεωργίας ή γεωργικούς τομείς που αντιμετωπίζουν ορισμένες δυσκολίες και θα πρέπει να τύχουν στήριξης. Θεωρείται ότι βρίσκονται σε καλύτερη θέση να προσδιορίζουν περιοχές ή τομείς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην επικράτειά τους και να καθορίζουν προτεραιότητες μεταξύ των διαφόρων αναγκών με σκοπό την παροχή στοχοθετημένης στήριξης λαμβάνοντας υπόψη την εξειδίκευση του τομέα στις εν λόγω περιοχές.

27. γ) ii)

Επιπλέον, η στήριξη χορηγείται εντός καθορισμένων ποσοτικών ορίων και βάσει καθορισμένων εκτάσεων και αποδόσεων ή καθορισμένου αριθμού ζώων.

28.

Η έννοια των «δυσκολιών» θα προσδιοριστεί με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

Επιπλέον, το γεγονός ότι τα περισσότερα ισχύοντα μέτρα συνδεδεμένης ενίσχυσης θα μπορούσαν να διατηρηθούν, κατ' αρχήν, δεν μπορεί να επικριθεί, εφόσον τα μέτρα αυτά θεωρούνται ενδεδειγμένα για την επίτευξη συγκεκριμένου στόχου που προσδιορίζεται από το κράτος μέλος.

Κοινή απάντηση στα σημεία 31 και 32

Εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν σε ποιες περιπτώσεις η συνδεδεμένη ή η αποσυνδεδεμένη στήριξη αποτελεί το πλέον ενδεδειγμένο μέσο για την επίτευξη του στόχου που έχει οριστεί. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μέτρα που προτίθενται να εφαρμόσουν, περιγράφοντας ιδίως την ανάγκη που έχει εντοπιστεί στην επικράτειά τους και τους λόγους χορήγησης στήριξης.

Τα μέτρα αυτά δεν υπόκεινται στην έγκριση της Επιτροπής.

33.

Στην Ισπανία δεν υπάρχουν επίσημα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία ειδικά για την τάση να καλλιεργούνται εκτάσεις με σιτηρά, ελαιούχους σπόρους, πρωτεϊνούχες καλλιέργειες και όσπρια στις περιοχές εφαρμογής του μέτρου (ζώνες με απόδοση σιτηρών κάτω από 2 τόνους/εκτάριο). Εντούτοις, το ίδιο το μέτρο, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση εναλλακτικών καλλιεργειών έναντι της καλλιέργειας σιτηρών, με βάση ένα ορισμένο ποσοστό παύσης καλλιέργειας, είναι ωφέλιμο για το περιβάλλον διότι συμβάλλει θετικά στη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων (νερό και έδαφος).

34.

Τα μέτρα αυτά δεν υπόκεινται στην έγκριση της Επιτροπής.

35.

Δεδομένου ότι η βιολογική γεωργία είναι λιγότερο επικερδής και πιο απαιτητική από τεχνικής άποψης, ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης επιστρέφουν στη συμβατική γεωργία (για παράδειγμα, κατά την περίοδο εμπορίας 2005/2006, διαπιστώθηκε μείωση κατά 1 % στις πιστοποιημένες «επιφάνειες βιολογικής καλλιέργειας» —από 504 536 εκτάρια σε 499 589 εκτάρια— και κατά 0,5 % την περίοδο 2006/07 —από 499 589 εκτάρια σε 497 314 εκτάρια). Τα αριθμητικά στοιχεία μπορεί να φαίνονται χαμηλά, αλλά ο κίνδυνος είναι πολύ σημαντικός, ιδίως ενόψει της τάσης αύξησης των τιμών των γεωργικών προϊόντων. Εν τω μεταξύ, και τα δύο μέτρα, δηλαδή η μετατροπή και η διατήρηση της βιολογικής γεωργίας, έχουν αρχίσει να σημειώνουν μεγάλη επιτυχία. Από το 2008, το μέτρο διατήρησης σημείωσε πραγματική άνοδο. Κατά την περίοδο 2008/2009 οι πιστοποιημένες βιολογικές επιφάνειες αυξήθηκαν κατά 4,7 %, ενώ οι βιολογικές επιφάνειες σε στάδιο μετατροπής αυξήθηκαν κατά 86,2 %. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι ο κίνδυνος εγκατάλειψης έχει εκλείψει.

Κοινή απάντηση στα σημεία 36 και 37 (συμπεριλαμβανομένης της υποσημείωσης 27)

Με βάση την ανάλυση των αναγκών για ειδική στήριξη, τα κράτη μέλη επιλέγουν, μεταξύ των μέτρων που προσφέρει το καθεστώς, αυτά που επιτρέπουν την καλύτερη αντιμετώπιση των στόχων που έχουν τεθεί και τη χορήγηση κατάλληλου επιπέδου στήριξης, λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων ορίων που έχουν καθοριστεί από τη νομοθεσία για κάθε είδος μέτρου, καθώς και του συνδεδεμένου ή αποσυνδεδεμένου χαρακτήρα της ενίσχυσης (ανώτατο όριο 3,5 % ή 10 %). Εναπόκειται στα κράτη μέλη να εξετάσουν ποιο είδος στήριξης είναι πιο ενδεδειγμένο για την αντιμετώπιση της ανάγκης που έχει εντοπιστεί και την επίτευξη του στόχου που έχει καθοριστεί.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

38.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των μέτρων, η Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη μέλη να βελτιώσουν και να προσδιορίσουν τη στόχευση της στήριξης.

39.

Όσον αφορά τα μέτρα βάσει του άρθρου 68, παράγραφος 1, στοιχείο α), σημείο (i), το κράτος μέλος έχει την αρμοδιότητα για την επισήμανση της ανάγκης, τον καθορισμό του στόχου και τον σχεδιασμό του αντίστοιχου μέτρου. Όσον αφορά τα μέτρα βάσει του άρθρου 68, παράγραφος 1, στοιχείο α), σημείο (v), αυτή η αρμοδιότητα του κράτους μέλους υπόκειται σε αξιολόγηση της Επιτροπής, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της στήριξης και των στόχων, ενόψει της έγκρισης.

40.

Τα μέτρα αυτά δεν υπόκεινται στην έγκριση της Επιτροπής.

41.

Μόνο μέτρα βάσει του άρθρου 68, παράγραφος 1, στοιχείο (α), σημεία (ii), (iii), (iv) και (v), αναφέρονται ειδικά σε στόχο αύξησης ή βελτίωσης ενός συγκεκριμένου παράγοντα, δηλαδή στη «μεταβολή υφιστάμενης κατάστασης», όπως αναφέρει το Συνέδριο. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η νομοθεσία της ΕΕ θέσπισε την αρχή ότι η ειδική στήριξη δεν μπορεί να αντισταθμίσει την τήρηση υποχρεωτικών απαιτήσεων. Ειδικότερα, οι πρακτικές για την ενίσχυση των προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων πρέπει να υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στην ισχύουσα ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία. Παρόμοια προϋπόθεση ισχύει για τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα. Όσον αφορά την ποιότητα, ο γεωργός πρέπει να συμμετέχει σε υφιστάμενα ενωσιακά και εθνικά προγράμματα που θα επιλέγονται ή θα προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη. Οι απαιτήσεις εμπορίας ορίζονται από τη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με την ενημέρωση και την προώθηση. Η Επιτροπή δεν έχει εντοπίσει εκ των προτέρων, στις κοινοποιήσεις των κρατών μελών, περιπτώσεις κατά τις οποίες χορηγήθηκε ενίσχυση, χωρίς καμία αναφορά σε μεταβολή της υφιστάμενης κατάστασης. Για τον σκοπό της επιμέτρησης αυτής της μεταβολής, η Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη μέλη να καθορίσουν κατάλληλες τιμές αναφοράς για το μέτρο στήριξης που πρόκειται να εφαρμοστεί.

42.

Όσον αφορά το μέτρο αμειψισποράς της Ιταλίας, η Επιτροπή ζήτησε να εξεταστεί η συνήθης γεωργική πρακτική στις εν λόγω περιφέρειες, πριν από την έγκριση του μέτρου. Μετά την εξέταση αυτή, η αρχική ιταλική πρόταση για τριετή αμειψισπορά μεταβλήθηκε σε διετή.

Το μέτρο που πρότεινε η Ισπανία συμβάλλει στη διατήρηση ορισμένων παραδοσιακών πολιτιστικών πρακτικών, οι οποίες είναι καλές για το περιβάλλον. Χωρίς τις ενισχύσεις που προτείνονται στο γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο, υπάρχει κίνδυνος εγκατάλειψης των εν λόγω πολιτιστικών πρακτικών. Κατά συνέπεια, οι γεωργοί θα ακολουθήσουν τη μονοκαλλιέργεια σιτηρών που είναι λιγότερο ευεργετική για το περιβάλλον.

43.

Όταν δεν απαιτείται η μεταβολή της καλλιέργειας ή της μεθόδου παραγωγής σε σύγκριση με την προηγούμενη πρακτική, η Επιτροπή επισημαίνει ότι αυτό δεν αποτελεί αναγκαστικά αδυναμία, αλλά μπορεί να προκύπτει από τις απαιτήσεις του συστήματος ποιότητας που έχει οριστεί ως επιλέξιμο από το κράτος μέλος.

Κοινή απάντηση στα σημεία 45 και 46

Ο νομοθέτης άφησε τον καθορισμό του επιπέδου στήριξης στα κράτη μέλη, τα οποία θεωρήθηκαν ως πλέον κατάλληλα για τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου στήριξης για την αντιμετώπιση της ανάγκης που έχει επισημανθεί, καθώς και του στόχου που έχει οριστεί. Το επίπεδο στήριξης που έχει υπολογιστεί από το κράτος μέλος για τον σκοπό της κοινοποίησης είναι ενδεικτικό.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κοινή απάντηση στα σημεία 47 και 48

Τα μέτρα αυτά δεν υπόκεινται στην έγκριση της Επιτροπής.

49.

Στην περίπτωση της Ιταλίας, οι υπολογισμοί αναθεωρήθηκαν μετά την αξιολόγηση της Επιτροπής.

Η απόφαση της Επιτροπής λήφθηκε με βάση τις μεταβολές που κοινοποίησε η Ιταλία για το μέτρο στο οποίο οι πιστοποιημένοι υπολογισμοί συμπληρωματικών δαπανών και διαφυγόντων εσόδων ανήλθαν σε 101 και 100 ευρώ, αντίστοιχα, για τις δύο ιταλικές μακροπεριφέρειες για τις οποίες είχε προταθεί το μέτρο.

52.

Συνολικά, το γεγονός ότι δεν υπάρχουν δείκτες RACER δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της πολιτικής. Επιπλέον, ενώ οι δείκτες μπορούν να συμβάλλουν στην αξιολόγηση μιας πολιτικής, πρέπει να ερμηνεύονται προσεκτικά στο πλαίσιο αυτό. Υπό την έννοια αυτή, το κόστος και τα οφέλη ενός λεπτομερούς πλαισίου δεικτών πρέπει να αξιολογούνται προσεκτικά, δεδομένου ότι άλλες προσεγγίσεις (π.χ. πιο ποιοτικές τεχνικές ή μεικτές μέθοδοι) θα μπορούσαν ενδεχομένως να είναι πιο πρόσφορες οικονομικά.

Πλαίσιο 2 — Παραδείγματα έλλειψης ή ακαταλληλότητας δεικτών

Βλ. απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 52.

Πλαίσιο 2 — Πρώτη περίπτωση

Στόχος αυτού του μέτρου είναι να στηρίξει τους γεωργούς που ασκούν βιολογική γεωργία με την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών και της απώλειας εσόδων, δεδομένου ότι δεν υποστηρίζονται επαρκώς από τις τιμές της αγοράς. Ωστόσο, το μέτρο αυτό αφορά κυρίως περιβαλλοντικά θέματα, και, για τον λόγο αυτό, ο δείκτης «αριθμού εκταρίων υπό βιολογική καλλιέργεια» είναι ο πιο κατάλληλος³.

Επιπλέον, ο δείκτης αυτός συνάδει με τους κοινούς δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. 2007-2013 — Κοινό Πλαίσιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης.

³ Υπάρχουν δύο είδη δεικτών στις γαλλικές στατιστικές που χρησιμοποιούνται στη βιολογική γεωργία: «αριθμός εκταρίων υπό βιολογική καλλιέργεια» (η μεταβατική περίοδος των οποίων έχει τελειώσει), και «αριθμός εκταρίων σε μεταβατικό στάδιο».

Πλαίσιο 2 — Τρίτη περίπτωση

Δεδομένου ότι η αμειψισπορά και οι πρωτεϊνούχες καλλιέργειες είναι επωφελείς από περιβαλλοντική άποψη, ο αριθμός των εκταρίων που αναφέρει το Συνέδριο αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο. Ωστόσο, για να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος της ΚΓΠ στο περιβάλλον, χρειάζονται συμπληρωματικές πληροφορίες. Αυτό προβλέπεται στο σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης της μετά το 2013 ΚΓΠ.

53.

Κατά την αξιολόγηση, η Επιτροπή θα συντάξει τις σχετικές ερωτήσεις αξιολόγησης. Η παρακολούθηση των πληροφοριών αποτελεί ένα στοιχείο στο οποίο ο αξιολογητής μπορεί να βασίσει την ανάλυσή του. Ωστόσο, υπάρχουν και άλλες πηγές πληροφοριών και εργαλεία, όπως στοχοθετημένα ερωτηματολόγια, έρευνες ή στατιστικά στοιχεία που ο αξιολογητής μπορεί να χρησιμοποιήσει για να αξιολογήσει τον αντίκτυπο της πολιτικής.

55.

Όπως αναγνωρίστηκε από το Συνέδριο στην υποσημείωση 44, η Επιτροπή είχε ήδη εντοπίσει διάφορες αδυναμίες στο πλαίσιο της διαδικασίας εκκαθάρισης των λογαριασμών. Ορισμένες από τις αδυναμίες αφορούν πολύ περιορισμένο αριθμό δικαιούχων και όχι γενικές συστημικές αδυναμίες.

56.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ότι τα μέτρα ειδικής στήριξης που εφαρμόζουν είναι επαληθεύσιμα και ελέγξιμα.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος επικάλυψης της χρηματοδότησης, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο γεωργός λαμβάνει στήριξη για μία συγκεκριμένη δραστηριότητα στο πλαίσιο ενός και μόνο μέτρου. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι γαλλικές και ιταλικές αρχές έχουν θεσπίσει κριτήρια διαχωρισμού για την αποφυγή της επικάλυψης της χρηματοδότησης τόσο βάσει του άρθρου 68 όσο και της αγροτικής ανάπτυξης. Για παράδειγμα, πάνω από το 10 % των αιτήσεων για «μετατροπή σε βιολογική καλλιέργεια» απορρίφθηκε στη Γαλλία το 2011 διότι οι αιτούντες ήταν ήδη δικαιούχοι μέτρου αγροτικής ανάπτυξης.

Η Επιτροπή έχει ήδη εντοπίσει διάφορες αδυναμίες οι οποίες συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο τρεχόντων ελέγχων. Συγκεκριμένα, σε σχέση με την αμειψισπορά στην Ιταλία, η παρατήρηση του Δικαστηρίου θα αξιολογηθεί από την Επιτροπή σε προσεχή έλεγχο.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

57.

Η αδυναμία αυτή έχει ήδη εντοπιστεί από την Επιτροπή και αποτελεί αντικείμενο του εν εξελίξει ελέγχου AA/2011/010/FR.

58.

Η έλλειψη διοικητικών ελέγχων του συντελεστή παραγωγικότητας σε σχέση με την ενίσχυση για τα πρόβατα στη Γαλλία έχει εντοπιστεί και παρακολουθείται από την Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας εκκαθάρισης.

59.

Οι παρατηρήσεις του Συνεδρίου σχετικά με τις ενισχύσεις του γαλακτοκομικού τομέα στην Ισπανία αφορούν περιορισμένο αριθμό αιτούντων σε μία περιφέρεια. Το σφάλμα στον σχεδιασμό του συστήματος όσον αφορά την πρόσθετη συνιστώσα της στρεμματικής ενίσχυσης αφορούσε επίσης πολύ μικρό αριθμό αιτούντων.

60.

Το κράτος μέλος έχει ήδη λάβει διορθωτικά μέτρα για τα αρχεία που επισημάνθηκαν.

62.

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις δυσλειτουργίες που εντοπίστηκαν από το Συνέδριο στην Ιταλία σε σχέση με τα μέτρα ασφάλισης. Θα δοθεί συνέχεια για τις δυσλειτουργίες αυτές κατά τον προσεχή έλεγχο εκκαθάρισης των λογαριασμών όσον αφορά το μέτρο αυτό.

63.

Τα μέτρα αυτά δεν υπόκεινται στην έγκριση της Επιτροπής.

64.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι εργασίες που εκτελούνται στο πλαίσιο της εκκαθάρισης λογαριασμών καλύπτουν επαρκώς τον κίνδυνο για τα Ταμεία που προκύπτει από τις αδυναμίες που έχει εντοπίσει το Συνέδριο.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επικροτεί την παρατήρηση του Συνεδρίου στην υποσημείωση 44.

65.

Οι παρατηρήσεις του Συνεδρίου σχετικά με τους επιτόπιους ελέγχους για το μέτρο σχετικά με τα αιγοπρόβατα στην Ελλάδα το 2010 αποτελούν ήδη αντικείμενο ελέγχου από την Επιτροπή. Επίσης, το κράτος μέλος έχει ήδη λάβει διορθωτικά μέτρα για τα επόμενα έτη.

66.

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα πορίσματα του Συνεδρίου και θα τα αξιολογήσει κατά τη διάρκεια των προσεχών ελέγχων εκκαθάρισης λογαριασμών.

67.

Σύμφωνα με τις ισπανικές αρχές, οι έλεγχοι πραγματοποιούνται με τηλεπισκόπηση (95 %) και με βάση τις κλασικές επιτόπιες επισκέψεις (5 %). Όσον αφορά την τηλεπισκόπηση, φωτοερμηνείες πραγματοποιούνται 4 φορές: το φθινόπωρο του προηγούμενου έτους, στην αρχή και στο τέλος της άνοιξης, καθώς και το καλοκαίρι, ενώ οι φωτοερμηνείες αυτές ολοκληρώνονται με ταχείς επιτόπιους ελέγχους. Τα μέτρα που έλαβαν οι ισπανικές αρχές φαίνεται να μειώνουν τον κίνδυνο για το Ταμείο. Ωστόσο, η Επιτροπή, στο πλαίσιο της ελεγκτικής της δραστηριότητας, θα λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις του Συνεδρίου.

Οι παρατηρήσεις του Συνεδρίου για την Ιταλία θα αξιολογηθούν κατά τη διάρκεια του επόμενου ελέγχου εκκαθάρισης των λογαριασμών.

68.

Οι παρατηρήσεις του Συνεδρίου για τις αδυναμίες σχετικά με τις επιθεωρήσεις βάσει εγγράφων κατά τη διάρκεια των επιτόπιων ελέγχων όσον αφορά το μέτρο σχετικά με τα αιγοπρόβατα στην Ελλάδα αποτελούν ήδη αντικείμενο ελέγχου από την Επιτροπή. Όσον αφορά την Ισπανία, η Επιτροπή θα εξετάσει την εν λόγω παρατήρηση κατά τον έλεγχο εκκαθάρισης των λογαριασμών.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

69.

Η Επιτροπή θα δώσει συνέχεια στην παρατήρηση αυτή και θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα.

Κοινή απάντηση στα σημεία 70 και 75

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τις δαπάνες διαχείρισης και ελέγχου που προκύπτουν από την εφαρμογή ειδικών μέτρων στήριξης και την ενδεχόμενη ανάγκη θέσπισης ad hoc συστημάτων ελέγχου.

76.

Βλ. απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 70 έως 75.

Πλαίσιο 3 — Τρίτη παράγραφος

Ένα διοικητικό πιστοποιητικό μπορεί να εκδοθεί από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές χωρίς κόστος για τους δικαιούχους. Ο ενδεχόμενος φόρτος για την έγκαιρη έκδοση των πιστοποιητικών βαρύνει τις αρχές.

Όσον αφορά τις παρατηρήσεις του Συνεδρίου σχετικά με τον αριθμό των επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν και τις αδυναμίες σχετικά με τις επιθεωρήσεις βάσει εγγράφων, βλ. απαντήσεις της Επιτροπής στα σημεία 65 και 68.

77.

Η αρχή της επικουρικότητας θα ισχύει για το καθεστώς συνδεδεμένης στήριξης που προβλέπεται στην πρόταση της Επιτροπής. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν τα μέτρα στήριξης σύμφωνα με τον στόχο που θα έχουν ορίσει.

78.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος στήριξης το οποίο περιλαμβάνει τη δυνατότητα χορήγησης συνδεδεμένων ενισχύσεων δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τον γενικό προσανατολισμό του καθεστώτος άμεσων ενισχύσεων προς την αποσύνδεση, δεδομένου ότι η δυνατότητα αυτή είναι περιορισμένη (3,5 % του εθνικού ανώτατου ορίου) και είναι συμβατή με τους κανόνες του ΠΟΕ.

79.

Ο νομοθέτης θεώρησε ότι είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών να εντοπίζουν τους τύπους γεωργίας ή γεωργικών τομέων προς στήριξη με την εφαρμογή μέτρων βάσει του άρθρου 68. Κρίθηκε ότι τα κράτη μέλη είναι σε καλύτερη θέση να προσδιορίζουν περιφέρειες ή τομείς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην επικράτεια τους και να καθορίζουν προτεραιότητες μεταξύ των διαφόρων αναγκών με σκοπό την παροχή στοχοθετημένης στήριξης.

Η πρόταση της Επιτροπής για τη μετά το 2013 ΚΓΠ περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη με σκοπό τη μέτρηση των επιδόσεων της κοινής γεωργικής πολιτικής, καθώς και μέτρων του πρώτου και του δεύτερου πυλώνα.

80.

Όπως αναγνωρίστηκε από το Συνέδριο στην υποσημείωση 44, η Επιτροπή είχε ήδη εντοπίσει διάφορες αδυναμίες στο πλαίσιο της διαδικασίας εκκαθάρισης των λογαριασμών. Ορισμένες από τις αδυναμίες αφορούν πολύ περιορισμένο αριθμό δικαιούχων και όχι γενικές συστημικές αδυναμίες.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

81.

Η πρόταση της Επιτροπής με τίτλο «μετά το 2013 ΚΓΠ» όσον αφορά την προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς: κατάλογος για τους επιλέξιμους τομείς και τις επιλέξιμες παραγωγές, καθορισμένα ποσοτικά όρια, περιορισμένο ποσοστό του εθνικού ανώτατου ορίου του κράτους μέλους για τις άμεσες ενισχύσεις, έγκριση της Επιτροπής πάνω από ένα ορισμένο επίπεδο του εν λόγω ποσοστού, όροι για τη χορήγηση της στήριξης (προς διευκρίνιση με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις).

Σύσταση 1

Στη μετά το 2013 ΚΓΠ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις στοχοθετημένες περιοχές, τους επιλεγμένους τύπους γεωργίας ή τομείς και τα επίπεδα στήριξης που πρόκειται να χορηγηθούν. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα περιγράφουν τους λόγους για τους οποίους προβλέπεται η συνδεδεμένη στήριξη και ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Εάν η απόφαση που έλαβε το κράτος μέλος συνεπάγεται παρέκκλιση από το βασικό ποσοστό του εθνικού ανώτατου ορίου, θα απαιτείται λεπτομερής περιγραφή της ιδιαίτερης κατάστασης που επικρατεί στη στοχοθετημένη περιοχή και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των τύπων γεωργίας ή συγκεκριμένων τομέων που δικαιολογούν την αύξηση του επιπέδου στήριξης. Όταν η απόφαση του κράτους μέλους υπόκειται σε έγκριση, θα πρέπει να αποδεικνύεται η ύπαρξη ειδικών περιορισμών, όπως η έλλειψη εναλλακτικών λύσεων ή η ανάγκη παροχής σταθερού εφοδιασμού σε τοπική μεταποιητική βιομηχανία.

Σύσταση 1 α)

Σύμφωνα με τον πολιτικό συμβιβασμό (προκαταρκτική συμφωνία με τους συννομοθέτες), στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της μετά το 2013 ΚΓΠ, η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να καθορίζει τους όρους για τη χορήγηση της ενίσχυσης, με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

Στόχος της Επιτροπής είναι η σαφής απλούστευση σε σύγκριση με την ισχύουσα ειδική στήριξη, δεδομένου ότι η προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη θα αφορά μόνο ένα από τα εννέα υφιστάμενα μέτρα βάσει του άρθρου 68. Αυτό σημαίνει ότι, μολονότι ο κατάλογος επιλέξιμων τομέων είναι περισσότερο εκτεταμένος από ό,τι προηγουμένως, ο αριθμός και η πολυμορφία των στόχων στήριξης περιορίζονται σε μία κατηγορία (δηλαδή στον ευάλωτο οικονομικό χαρακτήρα ορισμένων τύπων γεωργίας). Η Επιτροπή θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί ο κίνδυνος αλληλεπικάλυψης και η σώρευση ενισχύσεων.

Σύσταση 1 β)

Βάσει των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, θα προσδιοριστούν κυρίως οι όροι για τη χορήγηση της στήριξης.

Κατά γενικό κανόνα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις στοχοθετημένες περιοχές, τους επιλεγμένους τύπους γεωργίας ή τομείς και τα επίπεδα στήριξης που πρόκειται να χορηγηθούν. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα περιγράφουν τους λόγους για τους οποίους προβλέπεται η συνδεδεμένη στήριξη και ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Εάν η απόφαση που έλαβε το κράτος μέλος συνεπάγεται παρέκκλιση από το βασικό ποσοστό του εθνικού ανώτατου ορίου, θα απαιτείται λεπτομερής περιγραφή της ιδιαίτερης κατάστασης που επικρατεί στη στοχοθετημένη περιοχή και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των τύπων γεωργίας ή συγκεκριμένων τομέων που δικαιολογούν την αύξηση του επιπέδου στήριξης. Όταν η απόφαση του κράτους μέλους υπόκειται σε έγκριση, θα πρέπει να αποδεικνύονται ειδικές ανάγκες, όπως η έλλειψη εναλλακτικών λύσεων ή η ανάγκη παροχής σταθερού εφοδιασμού σε τοπική μεταποιητική βιομηχανία.

Σύσταση 2

Οι κανόνες εφαρμογής που πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή θα προβλέπουν την υποχρέωση των κρατών μελών να ενημερώνουν περιοδικά σχετικά με την πραγματική αξιοποίηση των εφαρμοζόμενων μέτρων. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι απαραίτητες για την Επιτροπή προκειμένου να συμμορφωθεί με την υποχρέωσή της να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στον ΠΟΕ, δεδομένου ότι η συνδεδεμένη στήριξη θεωρείται παρέκκλιση από τον παγκόσμιο προσανατολισμό των καθεστώτων άμεσων ενισχύσεων προς την αποσύνδεση.

Θα απαιτούνται ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν για κάθε είδους μέτρο στήριξης και σχετικά με τα ποσά που όντως καταβλήθηκαν, καθώς και για τον αριθμό των δικαιούχων ανά περιοχή, τομέα και/ή τον τύπο γεωργίας σε κάθε κράτος μέλος.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Οι γνωστοποιήσεις αυτές θα επιτρέψουν στην Επιτροπή να παρακολουθεί την πραγματική εφαρμογή του καθεστώτος για όλα τα μέτρα στήριξης που εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τον συγκεκριμένο τομέα, καθώς και τη συμμόρφωση προς τα ανώτατα δημοσιονομικά όρια που έχουν καθοριστεί.

Γενικότερα, ο πολιτικός συμβιβασμός περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη με σκοπό τη μέτρηση των επιδόσεων της κοινής γεωργικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων μέτρων του πρώτου και του δεύτερου πυλώνα.

Σύσταση 3

Τα κράτη μέλη είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων και για τον σχεδιασμό των μέτρων στήριξης που πρέπει να εφαρμοστούν και θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι τα μέτρα αυτά είναι επαληθεύσιμα και ελέγξιμα. Συνεπώς, θα λαμβάνουν υπόψη τις δαπάνες διαχείρισης και ελέγχου που προκύπτουν από την ενδεχόμενη εφαρμογή μέτρων συνδεδεμένης στήριξης και την ενδεχόμενη ανάγκη θέσπισης *ad hoc* συστημάτων ελέγχου.

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Ειδική έκθεση αριθ. 10/13

Κοινή γεωργική πολιτική: Σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ορθά η ειδική στήριξη που χορηγείται βάσει του άρθρου 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου;

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2013 — 54 σ. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-381-1

doi:10.2865/26918

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης(http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη (http://europa.eu/europedirect/index_el.htm) ή
καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή:

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

ΚΑΤΑ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ, ΤΟ ΑΡΘΡΟ 68 ΠΑΡΕΧΕΙ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΟΥΝ ΤΜΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΣΕ ΣΑΦΩΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΙΔΙΩΣ ΜΕΣΩ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.

ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΑΥΤΗ, ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ Η ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΥΤΩΝ ΕΚΦΕΥΓΕΙ ΣΧΕΔΟΝ ΕΝΤΕΛΩΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΟΤΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ. ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΠΑΡΚΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΟΥΝ ΟΤΙ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΑΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ Ή ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ, ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΘΕΣΠΙΣΗΣ ΤΟΥΣ, ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΤΕΘΗΚΑΝ. ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΕΣΗΜΑΝΕ ΕΠΙΣΗΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ, ΠΑΡΑ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΕΙΝΑΙ ΗΔΗ ΑΥΞΗΜΕΝΗ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ISBN 978-92-9241-381-1

9 789292 413811